

no dei filius erat. sed ppter nos facta est vox ista
 ut significet qd dicitur est. Job. ij. Videte qua-
 lem caritatem dedit nobis deus ut filij dei sumus etc.
 ergo et heredes Ro. viij. O carissimi viri et mu-
 lieres: diuites et etiam pauperes O omnes christia-
 ni videte inquam talem caritatem dei quod filij dei no-
 minemur et sumus. scilicet regis. Sed quia magni
 regis filij p confusione extrema debent habere si
 ipsi vadunt ad lupanar: ad tabernas: ad tani-
 los etc. Similiter si sponsa regis deprehendit extra fi-
 dem fornicasse. Sic anima peccata debet erubescere
 et cum sit adoptata et promissit fides in baptismo
 abrenunciare scilicet sathane et omnibus pompis et
 operibus eius ut dicit Augustinus. Rogemus ergo
 godum etc.

Dominica prima post octauam epiphaniae Ser-
 mo primus super euangelio p simplicibus.

Manifestauit ie-

mus gloriam suam et crediderunt in eum
 discipuli eius. Job. ij. ca. et in euange-

lio hodierno. Quia nempe sacra ecclesia p dem fe-
 stum celebrauit de christi natiuitate. et tandem in die
 ipsa epiphaniae recoluit tria miracula facta p te-
 stimonio diuinitatis christi. Primum in stelle appari-
 tione: magorumque deductione ad christum et ad ora-
 tionem. Secundum in christi baptisatione ac trinitatis
 diuine manifestatione. Tertium de aque in vinum com-
 mutatione. Sed quoniam de primo miraculo speciali-
 ter agit in die epiphaniae. De secundo in eius octaua. ideo
 de tercio. scilicet aque in vinum commutatione in nuptijs
 iam agit in subsequenti dominica prima videlicet hodie-
 na: ut doceat christum natum esse verum deum: p signa soli
 us potentie diuine comprobata manifestatum mun-
 do. Inter autem signa vel miracula a christo facta hoc
 debet primum et initium esse quod legitur in euangelio hoc
 quod christus manifestauit inquit gloriam suam. Prosequi-
 tur in illo tempore Nuptie facte in chana galilee. In
 chana galilee et erat mater iesu ibi. Uocatus est autem iesus et discipuli eius ad nuptias.
 Et deficiente vino dicit mater eius ad eum. Vinum
 non habent. Et dicit ei iesus. Quid mihi et tibi est
 mulier: nondum venit hora mea. Dicit mater eius
 ministris. Quodcumque dixerit vobis facite. Erant autem
 ibi lapidee ydrie fer posite secundum purificationem iu-
 deorum capientes singule metretas binas vel tri-
 nas. Dicit eis iesus. Implete ydrias aqua. Et im-
 pleuerunt eas usque ad summum. Et dicit eis iesus.
 Haurite nunc et ferte architriclino. et tulerunt.
 Ut autem gustauit architriclinus aquam vinum fa-
 ctam: et non sciebat unde esset. Ministri autem scie-
 bant qui hauserunt aquam. Uocat sponsum architri-
 clinicus et dicit ei. Vis habet primum bonum vinum po-
 nit. et cum inebriati fuerint tunc id quod deterius
 est. Tu autem fuisti vinum bonum usque adhuc. Hoc
 fecit initium signorum iesus in chana galilee. et ma-
 nifestauit gloriam suam. et crediderunt in eum disci-

scipuli eius. Job. ij. In hoc sacro euangelio tria
 principalia mysteria notabimus.

- Primum de domini iesu christi in nuptijs presentia.
 - Secundum de miraculi specialis efficientia.
 - Tertium de glorie christi diuinalis euidentia.
- Circa primum de christi presentia in nuptijs aliquae
 questiones occurrunt tractande.
- Prima de tempore quod facta est hec hystoria.
 - Secunda de sposo quod fecit hec conuiuia.
 - Tercia de ipsa sponsa tunc traducta.
 - Quarta de christi et suorum presentie causa.

A Prima questio Quando fuerit facte iste nuptie.
 quia dicitur in euangelio. In illo tempore. Ad hoc respode-
 tur secundum Lyrum et doctores. Comuni tenent inquit quod
 christus est baptisatus fuit. xxix. annorum completo. et xiiij.
 diebus. et sic annum trigessimum attigerat. Et post bap-
 tismum annum vnum fluxit quod cepit iesus testimonium
 Jobis stare cum duobus discipulis et diceretis. Ecce
 agnus dei etc. Et istorum discipulorum vnum erat Andre-
 as. quod statim secuti sunt iesum usque hospitiu eius
 et instructi sunt ab eodem. Et inueniens Andreas
 Petrus dicit ei. Inuenimus messiam quod est interpreta-
 tum christus. et adduxit eum ad iesum. ut habet Job. j. Post
 hoc secundo die christus vocauit philippum discipulum. Sequere
 me. et secutus est eum. quod inuenit Nathanael et ad-
 duxit ad iesum. Et tunc inter cetera iesus dicit.
 Amicus dico vobis: videbitis celum apertum et angelos dei
 ascendentes et descendentes super filium hominis. Lyrus. i.
 in obsequium eius diuinitatis in humana natura late-
 tis. Quod potissime viderunt in resurrectione quam ap-
 paruit illis et in ascensione. ut idem Lyrus dicit su-
 per Job. j. Et postea die tercio ut patet Job. ij. in-
 telligendo secundum Lyrum die tercia. scilicet a vocatone philip-
 pi et nathanael facte sunt iste nuptie in chana gal-
 ilee. Est enim chana quodam villa sita in galilea. Et sic
 patet christus. scilicet etatis christi. xxx. annorum et locum secundum Lyrum.
 Et hoc in mysterio moraliter docemur quod sic euange-
 lium notat tercia die factas istas nuptias in quibus
 fuit christus et Maria et discipuli eius. Ita non nisi
 si tercia die spirituali hoc est in claritate fidei trini-
 tatis diuine debet fieri anime purificatio ad deum in qua
 adest christus et Maria per gratiam ac discipuli per carita-
 tem. alioquin longe est christus et Maria et beati. Nam
 ut dicit apostolus Hebr. xij. Sine fide impossibile est
 placere deo. et Eph. iij. Habitare christum per fides. scilicet
 trinitatis in cordibus vestris. Unde in cordibus
 infidelium et eorum nuptijs diabolus habitat. **B**

Secunda questio quis fuerit iste sposus quod fecit
 hec conuiuia. Rñdet Hieronimus in plogo super Job. et
 sequitur Lyrus quod videlicet sposus iste fuerit Jobes eu-
 gelista quem christus nubere volentem vocauit a nu-
 ptijs. Iohannes et beata Maria quod sp secretum orationis ama-
 uit ut dicit Ambrosius. in chana quod Nazareth
 vbi manebat distat. iij. miliario ut dicit Ludol-
 non iuisset nisi sibi multum tenuisset consanguini-
 tate sicut fuit Jobes Marie et christo. Et quod in alijs
 nuptijs non legitur christus interfuisse vnum nubere volen-
 tem vocasset christus Iohannem. etc. Et hoc autem quod Jobes

Dominica .I. post octa. Epipha.

virgo fuit a xpo pdilect^o docet castitas i nobis placere xpo. Tercia qstio q fuit sposa. Aliqui dixerunt fuisse magdalena. sz n videt visile q nuberet ipa ra nobil^{is} z dives iohi q fuit fil^{us} piscatoris z ta paup^{er} adeo vt etiā i nuptijs vinū deficeret: q̄ zc. Itaqz q fuerit ista sposa nō diē euāgelista. ideo d̄ b nō est nob multū curādū. Fuisse tñ aliq̄ alia credit vt alibi d̄ de genere piscatorū: q̄ go q̄ fm Ludolphū noiabat Anachita quas Jobes reliq̄t vginē. z sic nō fuit magdalena. et sic fm eūdē exq̄ dei pfecta sūt opa. iō pie crededū q̄ etiā illā vginē xps ad vgitatē vocauit ppetuo fuādā. z ad hēre brē marie defuiēdo in vgitate. Nec videt q̄ xps de^o ei^o ipōsū. s. iohem vocādo illi vginē reliq̄it occasione ruine i pccm̄. Volut autē xps sic iobez de nuptijs vocare ad docendū q̄ spōsalibz sctis vnicuiqz illaz psonaz aū copulā carnalē bñ licet religionē intrare etiā pter volūtatē alteri^o. vt p̄z i. iij. di. xviij. sz omēs doc. Sz si psummatum estz m̄imonū nō possz. Un̄ refert Hiero. de scto Nachario q̄ celebra to cū spōsa sua iuuio more romano cū iā vel p̄thalamū estz igressur^o ex vrbē egrediē. heremi solitudinē elegit z fact^o est p̄cipu^o heremita. Siste legit de brō Alexio z de multis alijs. Et hec p̄firmant p̄ iura. extra ne clerici vl̄ vouētes. c. v. niēs. z de p̄uer. i. iuga. c. v. p̄. z. c. ex parte. **L** Quarta qstio cur xps vna cū m̄re z discipul^o voluit ire ad nuptias. Et rō qstiois est qz i b̄mōi cō uiujs nuptiaz solēt fieri m̄te dissolutōes z leuitates i cātibz ludis chorais z risibz zc. mix ergo q̄ illuc voluit ire de^o maiestaz q̄ talia odit. Mirū etiā q̄ brā vgo q̄ fuit honestissima z ve recidū illuc iuit. z q̄ ioseph spōsul marie illic fuisse cū maria nō d̄. Ad h̄ rñdē fm docet. p̄ tria p̄ucta notāda hic. Prīmū p̄uctū ē q̄ firmē credendū ē i istz nuptijs vbi fuit xps z maria nllas fuisse dissolutōes sed celebrate sūt cū dei timore z sc̄imonia. Hoc p̄bat p̄mo ex documēto scripture q̄ docet oēs q̄ ad nuptias honeste p̄one s̄ vocāde. Un̄ Eccl̄. xij. Da bono z nō receperis ad iuuuū p̄corē. bñfac hūilī z nō dederis impio. Et xps dicit Lu. xiiij. Cū facis iuuuū voca paupes z brūs eris. Sed heu bodie pon^o recipiūt ioculatores q̄ boni hoies z expellunt paupes. Cōtra q̄s Aug. lxxvj. di. c. Donare inq̄t res suas histriōibz viciū est imane. Et h̄ est intelligendū fm frēm Ange. de histriōe q̄ facit ludū cū gestibz ihonestz aut turpibz. Sec^o si fiat cū gestibz z vbis honestz. Itaqz xps z maria nullo mō venissent ad nuptias nisi sciissent honeste ibi oia fieri. Sc̄do h̄ idē p̄bat ex spōsi p̄bitate. qz erat vt p̄dictū ē de genere sc̄o p̄. s. xpi z marie z d̄ eoz p̄anguitate. z ideo sciētes eos esse iustos z honeste faciētes nuptias cū timore dñi. sic z de sanctz thobia z Raguele ac cognat^o q̄ legit Thob. ix. p̄p̄ca xps z maria illuc venerūt. **D** Sc̄dm p̄unctū ē q̄ de ioseph nō fit mēto in euāgelio

qz credit tūc iā fuisse mortuus. z sic i custodias xpi transferat Maria q̄ tūc fuit. xlv. annorum. Nā z danceps n̄ de ioseph legit in euāgelio. Hoc autē p̄uctū legit p̄ Ludolphū de vita xpi. z p̄ Amb. Tercū est q̄ xps z brā eius mater maria interesse voluerūt nuptijs ex volūtatē diuina p̄cipuis rōibz duabz. Pr̄o vt factm̄ m̄ri monij sua p̄fēria p̄firmaret p̄ hereticos futuros vt sunt Thaciani z marciōis p̄fidia sectātes qui dñat nuptias fm Bedā. Sc̄do vt oēs electos ad celeste iuuuū nuptiaz s̄z diuic incarnatōis inuitādos designaret: q̄ iocūdabunt p̄petue cū xpo z maria ac discipul^o insimul. Luc. xxij. Ego dispono vobis regnū m̄cū vt edatis z bibatis sup̄ m̄sam meā zc. In hui^o signū vinū d̄ defecisse z ex aq̄ vino facto p̄ xpm letati sunt cōiue vt dicit Ludol. qz in nuptijs celestibz deficiet vinū tp̄alis iocūditatis terrenoz qd̄ inebriat ad dei obliuionē z incēdit ad mūdānā z carnalē cōcupiscētiā. Sed z aqua p̄sentis tribulatōis cōuertet in vinū diuic p̄solatōis qd̄ erit optimuz q̄ xps manifestabit gl̄iam suā. qz ip̄e est ver^o de^o. **D** q̄ hō p̄tēne nūc terrena que velis nolis desicet in mortis hora. z ama celestia ac aq̄s tribulatōis z lachrymaz seu vere p̄nie q̄ tibi vtenē i dulcedinē eterne consolatōis.

L Circa secundū t̄ miraculo facto p̄ xpm aliq̄ etiā qstioes occurrūt p̄tractāde. Pr̄ma de miraculi faciēdi p̄ matrē inductōe. Sc̄da de dura xpi responsiōe. Tercia de occulta opariōe in aq̄ p̄uersiōe. Quarta de mistroz nō p̄gustatiōe. Pr̄mo q̄ querit. vnde mora ē maria vt induceret filiū ad faciendū miraculū cū antea nō vide rat xpm p̄ seipm̄ fecisse aliq̄d miraculū. eo q̄ vt dicit i euāgelio. hoc fecit inicitū signoz iesus. Respondet fm Chryp̄. Lyrā ac Ludol. z doc. recol ligendo q̄ p̄mo mora fuit a spūsscti instigatiōe q̄ plena erat z xpm sciebat miraculose p̄ceptum z natū z iam discipulos aggregasse aliq̄s z per p̄seq̄ns tēpus adesse q̄ filij sui deitas patefceret. Sicqz spūssctō plena p̄uidit hoc miraculū faciēdū p̄ filiū. z ideo vt faceret ip̄a xpm admonebat. Sc̄do mora fuit ex pietate. qz em̄ plena erat pietate z sciebat filiū suū esse misericordiā plenū iei^o libalitate spem ponēs tanq̄ pia mater nō potuit sustinere p̄fusioē illi^o sui cognati. s. iobis ex defectu vini vidēs illi^o indigētiā q̄ non haberet vnde vinū emeret. Ideo puenire voluit totalez defectū vini. Iuit ergo ad filiū i loco humilī nō inter maiores sedentes humiliter ad mensam. z dixit ei. Vinū nō habent. Ex quo accipitur argumētū q̄ beata virgo omnū necessitates pio miserat affectu z subleuat apud filium vt dicit Bern. Secūdo querit cur tam bon^o z predi lectus filius matri tam amantissime respōdit tam dure dicens. Quid mibi z tibi mulier zc. Respondetur fm beatū August. et Bernardū q̄ hoc nō dixit christus in cōceptū z p̄uipensioēs

matris. quia valde venerabatur eam. sed hoc
 verbum saluatoris fuit dictum ad instructioez
 Un Bern. in qda sermoe isti euangelij dic. Dne
 iesu qd tibi z illi dne qd cu sis bndict fruct ven
 tris ei. none ipsa est q salua y ginitate re cepit
 z sine corruptioe te pepit. cui in vtero noue me
 sly morat es. Lur y virginis vberib lactat es
 cu q. xij. annoz fact de hierlm descendisti z eras
 subdit ei: z dic. Quid mihi z tibi. Et infra sub
 dit Bern. Utiqz fratres pp nos instruendos sic
 rudit dñs qm nos doceat. Prio qd fm eun
 de Bern. vt amor pentu z cura no retrahat nos
 ab exercitio spuali z ab his q snt nob necessaria
 qd salute. Un xps ait Lu. xiiij. Qui amat patre
 aut matre plus qz (inqd) me non est me dignus.
 Seco qz iuxta Aug. z Chryf. vt doceat q ipse e
 ver deus z ho. Et fm sua deitate cur poteria fa
 cere habebat miracula erat supior mfe. z nil vt
 sic comune habuit cu ea. sed solu fm bñanitatez
 fuit ex mfe. ideo dixit. Quid mihi. s. fm deitate et
 tibi mulier. q. d. Bñ scis me esse deu tuuz z oim
 ideo mihi comitte qn volo facere b miraculum.
 Un z subdit. Nondū venit hora mea. s. q debeo
 hoc facere. Nā mfc iesu ex pietate puert totale vi
 ni decteu: z voluit vt statim xps faceret vinum.
 Sed xps voluit differre vsqz vino totalr defu
 cte tñc miraculū fieret mag notū z gratū zui
 uatū. ne qz detrahedo dicere posset q aliqd d
 residuo vini ibi fuerit. z sic min cōmedaret mi
 raculū. Et qz brā y go becintellerit z cognouit fi
 lij volūtatē de faciedo: is pcepit ipa mistris tan
 qz pncipal obseqosa z in cūct recte z ordiate fa
 ciendis sollicita in illa domo suoz. z sanguineo
 rii. dices. Qdēqz dixerit vob fa. Et seqnt in
 euāgelio ponit miracū pperatio: di. Erāt autez
 ibi lapi. yd. sex zc. Beda. ydrie vocant vasa aqz
 receptui para. Brece ei aq ydor d. Addit. fm pu
 rificatioez iudeoz. qz vt dic Lyrā ex traditoe se
 mioz iudei vasa frēqnt lauabāt z purificabant.
 fm qd d: Mar. viij. Sequit. capientes single me
 treras zc. Quāta fuerint vasa ista vel ydrie vidi
 vnā ydriaz istaz in alba regali vbi seruat p reli
 quijs qst esset media tina aut citra. Et qz ad pu
 rificatioez vasoz. tā pla de aqz ibi posita absum
 pferāt. is xps dixit mistr. Implete ydrias aq zc.
 patet lfa. f Sed tercio qrit. Lur xps nō di
 xit hic aliq vba. sed occulta. s. vtute diuinitatis so
 la volūtatē sine oi vbo aquam zuertit. Rñdēf
 fm Ludol. q licet xps alia miracū pfecerit ali
 qn vbo. vt dicēdo ceco Respice. Aliqñ etiam ta
 ctu corpeo. vt qn puelle mortue manū tenuit et
 resurrexit. Aliqñ etiā steru vt in resuscitaoe La
 zari. Hic aut nil tale fec vt oñdat q solūmō vo
 lūtatē pōt oia. Tūc dixit mistr. Naurite nūcer
 ferte archiriclinō. Voluit em vt ille pncipalioz
 pmo de illo vino gustaret. vt ex cōmedatioe illi
 miraculū notū fieret ad dei laudē. Et fm Lyrā
 pbabile est q iste archiriclin⁹ fuerit aliqs sacer

dos illi xps q aderat in nuptijs tāqz pncipalij
 or ad bñdicendū z ad ostendendū qlicet debeāt
 pcedere fm legē z statuta senioz. Sicqz ille gu
 stato vino cōmendauit esse optimū z redarguit
 spōsū qre pmo nō posuerat illud. vt patet in lfa
 sac. clare. Et ex ist daf nob documētū. Prio qz i
 nuptijs debēt scī pbiteri ad bñdicēdū vocari.
 Seco qz in zuiujs debem hūilit nos hfe z n
 qre altiora loca ambiciose. sicut et xps docuit
 verbo z exēplo. Dixit em Lu. xiiij. Lū vocat fue
 ris ad nuptias nō discūbas in pmo loco zc. Et
 hoc exēplo impleuit ipse. qz in hoc qz dicit euāge
 lium. Naurite nunc z ferte archiriclinō qst ab
 eo remoto: colligit q dñs nō sedebat iuxta eum
 qui erat in loco honorabili sed lōge ab eo in lo
 co hūiliori. Tercū documētū ex seqntib. Nā qz
 to qrit hic Quare mistr sciētes b miraculū non
 dicant p gustasse de h vino. Dicit q ideo. qz vidē
 tes vtute xpi ex tali miraclo nil audebant dicere
 vel facere. sed ille reputabat se bñm q ei pus obe
 diret. Et gnos velocit obedire debem in oib p
 ceptis diuis q mlta nouim xpi miracula. b

Circa tercio de manifestatioe glie xpi. qz dicit
 euāgelij q hoc signo facto manifestauit xps glo
 riā suā z crediderūt in eum discipuli. i. soliditati
 sunt forā in fide xpi. Et aliq etiā de nouo credi
 derūt. Un inqrendū est quō xps dñs p b mira
 culū sue diuinitatis glām manifestauit. Ad qd
 dicendū q plurib modis. Primo qdem aquā
 in vinū mutando. qz vt dicit Lhyf. per hoc xps
 ostendit qm ipse est q cuncta ex nihilo potuit cre
 are. q etiam sicut dñs qn voluit potuit clemen
 ta imurare. vñ Lhyf. qstione etiam mouet qre
 xps nō fecit vinū ex nihilo sed ex aq. Et respōdet
 q primo ideo vt ipse se conditorē rex omniū fu
 ille ostendat ideo plura miracula ex suis creatu
 ris facit quas condidit. z sic falsitate ostēdit bes
 reticoz. q dicunt nō a deo facta ista isferiora cor
 pora zc. Secundo non fecit ex nihilo siue ex aere
 vt certū fieret miraculū habēs testes. s. mistros
 qui infuderāt aquā. Nec Lhyf. Secūdo chri
 stus manifestauit glām deitatis. s. bonum vi
 nū sup omnia vīna faciendo. quia vt dicit Lhyf.
 solto. ea omnia que facit deus p miracula mul
 to sunt meliora. s. vīsus zc. qz ea que fiunt p na
 turā. Quoniā z fm Dyonisiū. optimi. s. dei est
 optima facere. Et ideo in hoc xps ostendit glori
 am diuine bonitatis in co latentis q fecit vinūz
 optimū super omnia vīna mūdi. Unde archi
 triclin⁹ mirādo de vino taz optio in sapore va
 lozeqz dixit. Seruasti vinūz bonum zc. b

Tercio condiciones omnes alterādo. scz coz
 lozem: odozē: saporez: vtuositatem vīni z sub
 stantiam vera ceter ex aqua efficiēdo pfectissime
 Nam si qrat cuiusmodi fuit hoc vinū. Respō
 detur q rubeuz z pulcerrimū et odoriferū ac sa
 pidissimū ne crederet q imperfecte aliquo mo
 do fuerit conuersio. Unde ecclesia sancta canit.

Dominica .I. post octa. Epipha.

Novū gen^o potētīe aq̄ rubescūt y drie. Grubeus fuit. Quarto diuersis y drijs siml' miraculū p̄ficiendo. Nā certe mag^o patuit diuīa potētīa i hoc q̄ erāt illa. i. vasa aq̄tica z nō vinaria. z ser. z taz magna q̄ capiebāt metretas binas vel trinas. z q̄ ita erāt repleta vsqz ad summū q̄ nihil poterat sup̄fundī. z tū sil' z semel oīa x̄ps sola volūitate p̄uertit in vīna. qd̄ fuit mal^o q̄ si in vno vase posita fuissent inmutata. **I** Sz q̄rit. q̄ re x̄ps dñs in sex y drijs p̄uertēdo aquā ostendit gl̄iam suā hoīb^o z nō i plūb^o nec pauciorib^o. Respōndet fm̄ Bern. z post euz Ludol. q̄ p̄t̄ m̄ysteriū ad significandū q̄ sex y drie aq̄z spūaliuz posite sunt in eccl̄ia. p̄ purificatōe eoz. q̄ post baptisimū labunt in pctā. Prima est p̄nicē p̄pūctio de q̄ Ezecb. xviij. Quacuqz hora ingemuerit peccator nō re. zc. Secda est oris p̄fessio. Tercia est elemosynaz largitio. Quarta ē iniuriarū remissio. Quinta corpis afflictio. Sexta p̄ceptoz observatio. Iste inq̄ y drie lapidee sūt vt sint stabiles z in petra x̄po fūdare. Deniqz mēsuras capiēbant binas aut trinas. qz x̄ps triplicē aquā in mēsurā apponit. z p̄fect^o erit q̄ has metretas habere potuerit. P̄mo nāqz x̄ps plorauit sup̄ Lazarū z sup̄ Hierusalē p̄ditioē. Nec est aq̄ prime metrete: quā habes tu si de pctis cōpūct^o lachry marū aq̄s stratū rigas. Secundā aquā metrete x̄ps p̄posuit in exēplū qn̄ nō ab ocul' tū sed toto corpore sudauit sanguine. Nec est scda metrete aq̄ quā tu habes si totū corp^o tuū castiges vt cōcupiscentiā refrenes a pctis p̄ labores. Terciaz p̄posuit cū aq̄ z sanguis ex x̄pi latere in cruce manauit. Nec est tertia aq̄ metrete quaz tu habeb qn̄ gr̄a deuorōis z amoris diuini fiet in refons aq̄ salient^o in vitā etnā. Nec ex dicit Bern. sufficiant. **R** Ultimo naturā vñā in aliā p̄uertēdo. qz naturā aq̄ in naturā vini vñ subam p̄uertit x̄ps. Et hoc posse est sol^o dei. vt dicit Aug^o. iij de tri. z Scor^o. Ubi exēplariter notem^o q̄ de^o a p̄ncipio mōdi legit fecisse pluries rex cōuersiōes p̄ n̄ra instructōe z gl̄ie dei ostēsiōe. P̄mo enī conuertit terrā in corp^o hūanū qn̄ fecit Adā d limo terre. sed p̄pter pctm̄ inobediētie dixit vt itēp̄ i terrā p̄uertat Gen. iij. **D** q̄ hō time trāsgressiōe p̄ceptoz. qz ecce oēs p̄ ea morimur et i terrā reuertemur z insup̄ dānamur nisi p̄niāz egerim^o. Secūdo de^o p̄uertit corp^o hūanū in lapidē vt patet i vxore Loth Gen. xix. z hoc p̄pter pctm̄ incredulitatē q̄ ipatēs fuit de h^o q̄ de^o submersit sodomitās. z in figurā retrospectiōis h̄ est recidiuatōis in pctm̄ post p̄niāz vt dicit Lyrā. Tercio de^o cōuertit x̄gā in serpētē vt patet d̄ Moysē Exo. iij. z hoc p̄pter pctm̄ calūniatōis falsē filioz israel et opp̄sitiōe p̄ egyptios fm̄ Lyrā. z sic ostēsa est gl̄ia dei i dānatōe talū pctōz. Quarto de^o cōuertit aquā in sanguinē vt patet Exo. vij. z h̄ p̄ occasionē innocētū puuloz isrl' ab egyptijs i flumine vt dicit Lyrā. z sic patz qz dānatales. Qui

to cōuertit petraz in flumē Exo. xvij. hoc p̄ pctm̄ murmur^o z dei potētīa vt ostēdat gl̄iam iusticie illos dānādo. Sexto p̄uertit aquā in vinū vt i hoc euāgelio legit. hoc autē ad ostēdēdū q̄ diligit bonos p̄ugatos z odit malos p̄ hūm. Sed primo p̄uertit vinū in suū sanguinē. z h̄ in ostēsiōe q̄ sicut dicit apls q̄ biberit indigne re^o erit sanguis x̄pi. qui autē biberit digne habet vitam. Octauo p̄uertit panē in corpus eadē rōne. Nō in fine seculi p̄uertet oīm hoīm corpa in icorruptionē vel celest^o bñtudinē vel ebēne resuscitando oēs. Et tūc in iudicio oīb^o mēdi homib^o manifestabit gl̄iam suaz. **D** q̄ peccatores redite ad cor. Rogemus x̄pm̄ zc.

De eadē dñica Sermo. ij. scz de nuptijs p̄fortim spūalib^o. z est cōis p̄ populi edificatiōe.

Nuptie facte sūt

N in chana galilee Job. ij. z in euāgelio hodierno. **L** Postqz eccl̄ia in p̄cedentib^o egit festa de x̄pi iesu puericia. Jā hodie agit quō incepit facere miracula in etate. s. xxxi. annoz. Et p̄mū miraculū fecit in nuptijs aquā p̄uertēdo in vinū sic hodiernū dicit euāgelius vt vicz ostēdat q̄ ip̄e est sp̄sus sc̄e eccl̄ie q̄ sue deitati copulauit hūanā naturā. Et ex hūc diuie icarnatōis p̄cesserūt oīa x̄pi miracula q̄b^o astrue ret z approbare^o veritas fidei icarnatōis diuie. Uñ ip̄m euāgelū hodiernū canit q̄ x̄ps in nuptijs faciens p̄mū miraculū manifestauit gl̄orā suā z crediderūt in eū discipuli ei^o. Sed qm̄ in sacra sc̄ptura triplex p̄cipue distinguit m̄rimoniū siue triplices distinguunt nuptie. vicz diuie vnionis z spūales q̄ replent cclū. Itēz diabolice adhesionis z dānabiles q̄ replēt infernū. ac mūdanē copulatiōis z indiffētes q̄ replēt hūc mūdū. ideo de his p̄sequēdo tria notem^o mysteria.

Primū de m̄rimonio spūali z saluifico.

Secūdo de m̄rimonio dānabili z diabolico.

Tercū de m̄rimonio carnali et mūdano.

N Circa p̄mū de matrimonio spūali. Notandum q̄ spūales nuptie vñ matrimonia sunt in triplici differentia fm̄ scripturas loquentes de triplici vnione. Prima enī vnio spūalis matrimonij facta est inter diuinitatē z hūanitatē i vtro x̄gis. De q̄ Math. xxij. Sile est regnū celoꝝ homi regi. i. deo patri q̄ fecit nuptias filio suo. i. vnictō hūanā naturā diuie in vnionē p̄sonē. scz in christo. Et fm̄ euāgelū iste nuptie dicuntur facte in chana qd̄ interpretat̄ zelus. quia ex zelo dilectionis diuine de^o factus est hō. Ep̄. ij. Prop̄ nimīā caritatē suam q̄ dilexit nos deus misit filium suū in similitudinē carnis peccati. qz licet vram carnē assumpsit: n̄ peccatū nō habuit. ideo dicit̄ eius caro filis carni peccati. Itē iste nuptie dicuntur facte tertia die. vt dicit Beda. Quia non in die legis nature. scz a p̄ncipio mundi

vsq; moysen. nec in die legis moysae. sed in tem-
 pore vl' die gr'e. factu' e' etiã hoc i galilea ad fraz
 qz Nazareth vbi xps incarnat' est ex v'gine est i
 galilea. z qz galilea interpretat' trãsmigratio. z de
 de celis trãsmigravit ad terrã Job. vj. Exiit a
 pre z veni in mūdũ zc. Sed qd est q' aq' d' p
 xpm pueria in vinũ optimũ. Rñdet q' aq' frigi-
 da significat' frigiditatẽ cupiditat' frenoz quas
 siciebat hoies. q' p'cipue p'inent i ser tanq; ydrũs
 Prima ydria diuitiaz. Secda deliciaz. Tercia
 dñioz. Quarta honoz. Quinta plis vl' posteri-
 tati. Secda fame vel nominũ. Iste aq' cupidita-
 tis mutare sunt in vinũ seruidi amoris calefa-
 cient' corda hoim i dilectiõẽ dei. qz dei amici fa-
 ci sum' et eũ amare debem' p' oib; p tali z tãta
 caritate. Un' Aug'. de cathetisãdis rudib;. Que
 maior cã incarnationis q; vt de' ostēderet suã dis-
 lectionẽ in nob. Si q' amare piget pudeat saltez
 nõ reamare. Nec ille. O q' bõ ama xpm. Deniq;
 hoc miraculũ factũ esse d' ad rogatum Marie
 mĩs xpi. qz p' oib; scis p'iarctoz z p'betis ipa
 brã v'go special' meruit vt xps incarnaret ver'
 deus. saltẽ de ygruo vt dicit Bonauẽ. allegãdo
 illud qd canit ecclesia. Dipotes sempitẽne de' qui
 gl'iose v'gis Marie corp' et aiam vt dignũ filij
 sui bitaculũ effici mereret zc. N' Secda vnio
 sacra spũalis mĩmonũ est facta int' deũ z bñã/
 nã mentẽ p' grãz spũscti habitantẽ i intimo cor-
 dis vbi aia vnit' deo p' grãz z caritatẽ. Nã q' ma-
 net in caritate in deo manet z de' i co. j. Job. iij.
 Dine z ij. Lhoz. xj. aplus di. Despõdi vos vni
 viro v'ginẽ castã. i. aiam mūdã exhibere xpo. z b
 fit in baptisimo vbi ania p' fidẽm despõsat a xpo
 Ofec. ij. Spõsabo te mibi i fide. Numz sic in de
 spõsatione iurat vterq; yugũ alteri fidẽ seruare
 et subarratio fit anulo. ita i baptisimo iurat aia
 abrenũciare sathane z oib; põpis ei'. z oib; opi-
 bus ei'. sic dicit Aug. de p'se. dil. iij. Prima igit'
 Et xps iuravit p'nitentẽ vitã efnã i euãgelio ca-
 lib; et tũc ania subarrat a xpo anulo fidei. sic di-
 cit scã B'gnes virgo. Anulo suo subarravit me
 dñs me'ctus xps. Iste nuptie debet fieri. iij. die
 scz v' pnie p' quã ifundit' xps oie. hoc est triduo
 p'itidõis p'fessõis z satisfactõis. in q' b; trib; p'fi-
 stit vera pnia. Itẽ in chana. hoc est i amore z zẽ-
 lo iusticie diuic vt deũ honorem' p' pniã quez
 offenderam' p' culpã. sic docet Anf. Et i galilea
 trãsmigrãdo d' vicijs ad vtutes. vñ Bern. Quã-
 tũlibet te affliges; qntũlibet te castiget nõ dabit
 tibi copiã sui dñs vtutũ nisi fuer' vtutib; ador-
 nat'. In his nuptijs aq' lachrymaz p' purifica-
 tiõẽ aiaz sũt posite in ser ydrũs. qz p'puctio pnie
 ad purificãdũ aiaz ser p'p'is meditatiõib; in-
 fundit' z tenet tanq; ser ydrũs aie. Prima medi-
 tatio maloz ex pctis puenit' qz sunt mlta. vt
 em' dicit Lhryf. oia mala mūdi et pctõ puenit'
 Secda meditatio amissõis gr'e dei. Aug'. Scio
 deũ oi' eruzioso esse inimicũ. Tercia meditatio

nise mort' z ei' obligatiõis z hore incerte. Mar-
 tij. Estote pati qz q' hora nõ pu. zc. Quarta me-
 ditatio iudicij z sententie finalis. qz tunc reddet'
 vnicuiq; fm opa sua z Natb. xvj. Quinta medi-
 tatio pene infernalis. Secda amissõis gl'ie cele-
 stis. Iste aq' meditationuz tanq; lachrymose z a
 sapore iocũdo deficient' puerent' p xpm in vinuz
 gr'e lapidissime z lenificãt'. iuxta illd' ps. Scdm
 multitudinẽ dolor' meoz p' solatões tue lenifica-
 uerũt aiam meã. Et sic rogatu Marie p'cipue
 qz ipsa est m' miscõie p' quã ois gr'a nob dat' et
 ois salus fm Bern. O Tercia vnio erit in
 ter deũ z sanctos p' bñtudines q' erit in celo. de q'
 Natb. xvj. dicit. q' q' parate erãt scz anie i nupti-
 uerũt cũ eo. i. christo ad celestes nuptias. Nam
 sicut spõsa traducit' in domũ sponsi manẽda ibi
 toro tpe vite. sic aia in celũ vt maneat regnando
 cũ xpo sine fine tps. Un' Apoca. xix. Bñ q' ad ce-
 nã nuptiarũ agni vocati sunt. Iste nuptie dicit'
 tur fieri tertia die. qz p'ima dies est gr'e in p'nti vi-
 ta. secũda p'seuerantie in mortis hora. tertia gl'ie
 post mortẽ. Et in chana. qz in p'petuo zelo amo-
 ris. galilee. i. trãsmigratiõis de mortalitate ad
 imortalẽ gloriã z de exulãtiõẽ ad patriãz. Pro b
 cõiuuio christ' ponit tanq; sponsus Primo qd
 dicitur est. hoc est tribulatiões. qz vt scribit. ij.
 Thim. iij. oes qui pie volunt viuere in christo p'
 secutionẽ patient' in p'senti. sed postea. i. in futu-
 ro aqua hãz tribulatiõis deficit z couertet' in
 gaudiũ p'petuũ tanq; vinuz optime felicitatis.
 Job. xvj. Tristitia v'ra vertet' in gaudiũ. Et hoc
 fit in ser ydrũs q' sunt tres potẽtie anie. scz intel-
 ctus q' replebit' diuina visione. volũtas que reple-
 bit' diuina fructiõẽ. et memoria q' p'petua deũ ha-
 bebũt ratiõẽ. Itẽ insup quarta ydria erit p'fecta
 corp'is gl'ificatio. Quinta oim sensuũ felicitatio
 Secda oim opoz bonoz remuneratio p'petua.
 Deniq; hec obtinebit' ania p' merita Marie. per
 eam em' habem' in celum introitũ. Un' orat' ec-
 clesia di. Maria mat' gr'e m' miscõie tu nos ab
 hoste ptege in hora mortis suscipe. i. in celuz. O
 ergo hõ disce christũ anie tue spõsus fidel' ama-
 re in p'senti vt i celesti bñtudine habeas cum eo
 p'petuo regnare. P' Circa secũdũ de matris
 monio diabolico z dãnabili qd fit quãdo ania
 peccatrix cum diabolo indissolubiler yungit'
 obstinata m'ẽ peccato adherẽdo. De hoc ange-
 lus dixit Jobãni Apoc. xvij. Veni et ostẽdam tibi
 damnationẽ meretricis magne. i. cõcupiscen-
 tie carnis z mūdi in qua fornicati sũt reges terr'
 z inebriati sunt qui inhabitãt terrã de vino p'
 stitutiõis eius. Nec ibi. Hoc est maledictũ ma-
 trimoniũ qd p'hibuit dñs in figura Deure. vij.
 di. Non inibis cũ eis. i. demonib; sedus. neq; so-
 ciabis cum eis cõiugia. filias illius nõ accipies
 filio tuo. id est anio tuo quia seducet cum ne se-
 quat' me. sed vt magis seruiat dñs alienis. i. de-
 monib; in faciẽdo pctã. irascetq; furor' domini

*De nuptijs dicit
 Colu.*

Dominica .I. post octa. Epipha.

z debeat te. hec tibi. Sed heu q̄ multi xp̄iani nō curāt dei prohibitionē z indissolubili copula cōtinentur filiabus diaboli. z sic peribūt cū diabolo. S; q̄ sunt iste filie diaboli que gignūt a diabolo in m̄rimonio cū aīa peccatrice fornicāte. R̄ndet q̄ p̄ma ē supbia. Sc̄da auaricia. Tercia luxuria. Quarta ira. Quinta gula. Sexta inuidia. Septima accidia. De h̄mōi Job. viij. Vos er̄ p̄ie diabolo zc̄ Primā filiā. s. supbiā diaboli sibi ip̄i elegit ab initio mūdi z fornicat̄ ē cū ea. z p̄ eā copulauit sibi diabol̄ fere oēs m̄lieres qm̄ ad nihil laborāt tantū q̄ntū ad supbiā ornatū p̄ quē aīas innūerabiles p̄dūt. z sic lucrať diabol̄. O de me q̄ deuenit deuotio m̄liēz q̄ p̄ tpe b̄ti Augustini dicūt fuisse deuote. iuxta illd̄ qd̄ canit. Intercede. s. o marīa p̄ deuoto femico sexu. Ecce videm̄ q̄ oīs deuotio eaz̄ d̄sa ē in supbie ornatū Sc̄dam filiā. s. auariciā tradidit diabol̄ i p̄iugū mūdānis hoībz. z ex ea genuit ples filias. s. P̄rio symoniā quā tradidit platis eccl̄iasticis. Cōtra q̄s Petr̄ ait Act. viij. Pecūia tua. s. o symoniace tecū sit i p̄dicoēs qm̄ estimasti do. dei pec. possideri. Alia q̄z filiā ex auaricia genuit vsurā quā tradidit ciuitatē sibi z b̄rgēsi bus. q̄s Aug. xiiij. q. iij. Quid dicā. dic. q̄ nō de penitet nisi acceptas vsuras restituar. z sic dā nať. Tercia genuit ex eadē. s. fraudulentiā z p̄iurū in negociādo. h̄c tradidit mercatoribz z artificibz. z sic multos lucrať hoīes i damnatōem. Deniqz q̄rtā filiā genuit ex eadē. s. rapinā z violētiā quā tradidit i p̄iugū p̄ncipibz militibzqz z satellitibz ac h̄mōi officialibz. q̄s Esa. xxxij. Ne q̄ p̄dāris nōne z tpe p̄daber. Tercia filiā p̄ncipalē. s. luxuriā p̄suluit diabol̄ quē vellz habere in p̄iugū. R̄ndit illa q̄ nullū singulariter s; oēs generalit̄. z sic oīs caro corrupte viā suaz. s; irā z inuidiā ac detractōes q̄ s; r̄nderūt. Tercia q̄ntā filiā. s. gulā cū ebetate tradidit ligonifatoribz z laboratoribz cōt̄o. Deniqz septimā. s. accidia z ei⁹ in deuotōes tradidit religiof. vt desipie faciat eoz orōnes Un̄ eis dicit d̄ns 3pocal. iij. Utinā calid⁹ esses aut frigid⁹. s; qz tepid⁹ es incipias te euomere. z sic p̄z O S; p̄te rea q̄ritur. q̄libz choreis diaboli tradidit sponsā suam v̄l filiā in ifernū i nuptijs d̄nabilibz. Ad h̄ r̄ndetur fm̄ quēdā doctorē. q̄ sic i chorea due p̄sone p̄iugūt man⁹ z post eas altere bine. z p̄nt̄ terciē ac q̄re zc̄. sic diabol⁹ facit choreā i aīa pctōz. sic q̄ put̄ Greg. ait. Uiscosa sūt carnis desideria. ex suggestiōe em̄ orit̄ cogitatio. ex cogitāōe delectatio. ex delectatōe appetit⁹. ex quo cōsensus. ex cōsensu opatio. ex opatōe p̄suetudo. ex p̄suetudine obstinatio. ex obstinatōe pcti defensio. ex pcti defensione desp̄atio. ex q̄ em̄ d̄natio vbi verm̄is eoz nō moriet̄ z ignis nō extinguet. Esa. vlt̄. In h̄mōi nuptijs iuxta p̄dicta mysteria euāgelij nota q̄ nec xp̄s nec maria nec discipuli interfuit. qz lōge a pctōzibz. sal⁹ vt dic̄ ps. Deniqz vt breuius

loq̄mur ibi aq̄ tribulationū z miseriaz hui⁹ vi te p̄uertent in vinū nō leticie s; gebennal̄ p̄nc. De q̄ vino Deus. xxxij. scribit. Uua eoz vua fell̄ z boz⁹ amarissim⁹. Fel̄ draconū vinū eoz z venenū aspidū insanabile. Et h̄ erit i sex ydr̄ijs. P̄ma d̄z del̄ maledictio. ps. Maledicti q̄ declināt a mādatis tuis. Sc̄da est p̄scie remorsio. Dugo. Que ḡuioz pena q̄z remordēs p̄scia. Tercia est diaboli subiectio. ij. Pet. ij. A quo q̄s supar⁹ est ei⁹ z seruus ē. Quarta eterne mort̄ addictio Roma. vj. Stipēdia pcti mort̄. Quinta felicitatis eterne exclusio. Esa. xxy. Tollat̄ impi⁹ ne videat gl̄iam dei. Sexta gehenne icarceratio vbi nulla redēptio. De vino z iuuio h̄mōi i fine sermonis Exempla p̄ponem⁹. O ḡs infelices sūt pctōres q̄ p̄ caducis se p̄dunt. Circa terciū de m̄rimonio mūdano seu carnali p̄ informatiōe simpliciū aliq̄ dicam⁹. s. m̄rimoniū sacro ei⁹ ḡe bono ac malo z disturbio. R̄ Queritur nāqz vtz m̄rimoniū sit sacm̄ noue leḡ. Rō q̄stiois ē. qz in ve. lege z sic añ nouā legē fuit isti turtū. quō ḡ dici pōt sacm̄ noue leḡ. S; i xp̄i ē qz ap̄ls Ep̄b. v. dic̄. Sacm̄ h̄ magnū ē in xp̄o z eccl̄ia. ḡ zc̄ R̄nr̄ s; Rich. sup. iij. di. xxy. q̄ m̄rimoniū est sacm̄ noue leḡ n̄ qd̄ sic q̄ i noua lege sit institutū sed qz ante nouā legē n̄ habebat vim p̄ferēdi ḡam ḡtūfacientē. vñ licz in ve. legē ge fuerit institutū tñ i noua lege nō est euacuata s; p̄firmatū z approbatū p̄ xp̄m qm̄ voluit interesse nuptijs. z sic factū est ḡe causatiuū. Nā in m̄rimonio dat̄ ḡa ḡtūfaciens ex diuina insti tutōe d̄m̄modo i fide xp̄i b̄n̄ p̄trabit. q̄ qd̄m̄ ḡa facit plura bona i hoīe P̄rio qz p̄ eā excusat̄ ac⁹ s; z iugal a pctō. q̄ ac⁹ sine m̄rimonio pctm̄ el ser d̄nabile. Sc̄do qz mitigat p̄cupiscētiā ne ex tra bona m̄rimoniū ferat. Tercio qz dat̄ ei p̄ueniēter z meritoze vti posse vxozē sua ad p̄crea tiōne plis. ita q̄ p̄ h̄ mercať vitā eter nā in noua lege p̄ fidem xp̄i. Ex quo ḡm̄ m̄rimonio p̄fert̄ ḡtia gratūfaciēs sequit̄ q̄ sit sacramētū noue legis. qz vt mgr̄ in. iij. di. j. diffiniēdo sacramētū dicit q̄ est inuisibil̄ gratie visibil̄ forma. Itē vt idē dicit. Sacramētū est sacre rei signū. s; m̄rimoniū ē signū sacre rei. i. p̄iuctōis xp̄i z eccl̄ie. ḡ est sacm̄ vt testat̄ ap̄ls vbi sup̄ S; S; cūz sit magnū sacramētū tale querit̄ vnde accidit q̄ multi in m̄rimonio iurgose viuūt nec pacifi cari possūt. z p̄ consequēs xps z maria non inter sūt. quia vt dicit Bern̄. z Aug. In pace habitat deus z i discordia nō nisi diabolus. Prop̄ qd̄ ij. Chorin. vlt̄. Pacē habete z de⁹ pacis z dilectiōnis erit vobiscū. Deu q̄ multi sunt tales q̄ edūt panes in iurgio. sicut carta cū carulo. Inter tales dietim̄ fiunt m̄lta vicia. Et aliq̄ dicunt sc̄p̄os excusant̄. Non est inquit culpa mea s; certe qm̄ alter cōiugū est iracund⁹ alter debz esse patēs z blāde loq̄ns. atqz omnes molestias quas patit̄ debet paciēter acceptare z deo offerre pro

peccatis suis. et sic mundare. quia non punit de his
in idipsum. Nam. j. Sed ad questionem respondeat. quod de ra-
lia iurgia in matrimonio permittit iusto iudicio pro-
perea plurima talium iugatorum commissa in thredo

Primo quod propter animi malam intentionem. Nam
sicut reglarum thopica Boetij. vij. Thop. Lul. finis
sicut in malum ipsum quod malum. et cuius finis bonum
ipsum quod bonum. Si ergo intentio contrahendi matrimonium
fuerit bona tunc ipsum matrimonium deo disponente
erit bonum. et si intentio fuerit mala deo permittente
male succedit. **S**ed di. Que est recta in-
tentione. sicut in contrahendo matrimonio. Rndet sicut in
do. et doc. in. iij. quod matrimonium instituit deus tri-
plici causa quod homo potest bene in contrahendo intendere. Pri-
ma causa propter plebem percreanda ad dei cultum ut sic nu-
merus electorum in celo copulet. et hac de causa fuit in-
stitutum in paradiso Gen. ij. Crecite et multiplicamini
Un Ambro. xxxij. q. ij. Pudor. dic. quod principalis
causa matrimonium est creatio plis. Secunda est pro-
pter solatium et adiutorium. Un vir infirmus vel las-
boriosus potest contrahere propter misterium sibi exhiben-
dum. Nam et in Joseph et Maria fuit matrimonium
sine carnali commixtione. quod voluit deus propter solacium
et obsequium prestandum Marie ac christo ut dicit Am-
bro. et magister in. iij. dist. xvj. Tercia est propter reme-
dium. vij. j. Cor. vij. Propter fornicationem. s. vitan-
dam vniuersis suam uxorem habeat. et vnaquodque virum et
Proinde ille qui habet filium vel fratrem iam adultum et
scit cum non potest se a peccato luxurie nec tamen permittit
ei contrahere matrimonium: peccat. quia dat illi occasio-
nem peccandi. Predicti ergo causis et intentionibus contra-
here bonum est Sed mala intentione contrahit quis cum
causa libidinis facit. Un Ambro. xxxij. q. ij. vbi dicit.
Qui ergo non causa peccandi sobolis sed explende libi-
dinis sibi iuncte copulant non tamen iuges quod for-
nicarij vident. Nec ille. Ideo male succedat eis.

U Secundo quod propter clandestinam desponsationem.
hoc fit quod contrahunt in occulto sine penitus scitu et con-
sensu et sine testibus vel non in facie ecclesie. ut patet ex-
tra de clade. despo. c. Quod nob. et c. se. Talibus di iu-
dicio male succedat. Quia ut Leo. j. q. j. Principi-
patius dicit. Difficile est ut bono pagant exitu qui
sunt malo inchoata principio. Tercio propter diuini-
timoris abiectioem. ut quod in peccato mortali sunt
nec se sperant per contritionem et confessionem ad se faciem
suscipiendum digne. Un angelus dixit Thob. vij.
Cum timore domini accipe virginem et cum ingressus fue-
ris ad eam per tres dies continentis esto. Qui ei coniugia
ita suscipiunt ut deum a sua matre excludat et libidinis
in sue vacet sicut equus et mulus: super hos demoni-
um habet preter. Quarto propter dissimilitudinis conditionem
neque ut dicit phis. j. de generatione. filia se bene con-
pariunt. dissilia mime. Ido quod quis accipit in mat-
rimonio sibi dissiles pura nobilis ignobile vel econ-
uerso. aut diues pauperem. aut iuuenis antiquam
raro bene concordat. ut patet. Quinto propter eccle-
sie vel alicuius impedimentum. prohibitorum. s. quod aliquid con-
trahunt contra ecclesie iura et impedimenta matrimonij. pu-

ta copacernitas: consanguinitas: vel affinitatis
quod quidem contrahit etiam per fornicarium concubitum. xxxij.
q. ij. Nec est. et homo in hominibus male erit in dei iudicio

Sexto propter fidei dare alteri illicitam viola-
tionem. puta cum quis contrahit per verba de presenti cum ali-
quo: et postea fidei frangens aliam accipit. et talis non potest
absolui nisi redeat ad primam. extra de spon. duo.
c. duobus. et c. sequen. Un legit exemplum quod quidam sic con-
trahens statim prima nocte ambo obsessi fuerunt a
demonibus et ad clamorem vexationis eorum tota ciui-
tas percurrerat. s. postea per heremum nocte fortis
natum liberati: rediit illa ad primam sponsam. **S**es-
timo propter facti voti deo fractionem. s. cum quis vouit
castitatem vel religionis ingressum et. et fracto vo-
to nupsit: tali male succedat di iudicio. quia scri-
bit Prover. xx. Ruina est hominis deuotare sanctos
et post vota retractare. Denique vltio propter iniuste
rei voluntaria possessionem. sicut quod quis vult accipere
uxorem diuitem cum rebus iniuste acquisitis. vel econuerso
cum mulier nubit sciens usurario vel raptorum et hu-
iusmodi. Nam tales multa habent infortunia ut ci-
tius de diuitijs ad paupertatem deueniant. quia regla est
ceteris quod res male acquisite male peribunt. et quod rebus ma-
le acquisite non gaudebit terra heres. vbi et tales non habent
habent plures. vel si habebunt non multum superuent
Ecc. xi. Ne potes improbum non multiplicabit ramos.
Melius est filiam tuam tradere pauperi probo quam diuitem
inprobo et iniuste ditato. Ps. Melius est modicum
cum iusto super diuitias peccatorum multas. **U** Ad
hec ponam exempla. Refert Gregorius Cesarius in dyalo.
Mulier quidam luxuriosa et sic male nupta: vna no-
cte rapta in spiritu ad tribunal iudicis statim in san-
ctos qui aliquos ad supplicium: alios ad gloriam iudicis
cabat. Ipsa accusante scia manus credit suppli-
citer rogans iudicem. Ad quam iudex ait. Da mihi si-
de quod de vicinis te emendabis et ego tibi dabo ma-
num pro signo quod tibi gratiam prestabo. Sicque euigila-
uit in lictis. Cumque vicia perflucta iterum faceret acerrimis
infirmis expirauit. et ecce duobus canibus
an domum sese mordentibus superuenit omnes canes
ville. et intrantes domum linebeam super corpus posi-
tum lacerauerunt. Sed a rusticis expulsi canes. tan-
dem cadauere sepulto ipsi canes vnguibus effodientes
res corpus lacerauerunt. **S**ed quod de anima
Nestret refert. quod quidam deuotus vidit animam cum
iustis hominis carnalis ad infernum deduci. et prin-
ceps demonum in cathedra rota ignita secus fecit
eam sedere. et ecce demones obtulerunt vas ple-
num potu amarissimo fetido et imundo. et dixit
princeps demonum. Bibe hunc potum quem bibi-
stis in seculo. et coactus est bibere. Et duo demo-
nes in eius aures tubis insufflauerunt et statim
per oculos nares et aures ac ceteros meatus exit
bar flamma ignea. Nec inquit habeas pro cati-
lenis in quibus delectabar. Posuerunt etiam
serpentes circa eius collum et bufones in faciem
dicentes. Nec propter amplexus meretricios. Des-
mon dixit. Lanta. Ille respondit. Quid cantabo

Dominica .I. post octa. Epipha.

nisi maledictionē. maledicta hora in q̄ nat⁹ sus.
maledicta terra aq̄ et panis q̄b⁹ alit⁹ mihi fuit.
z sic de celo z de deo zc. D̄ p̄ccōres exp̄giscimī z
agite p̄niam. Rogemus ḡ r̄p̄m zc.

De eadem dominica Sermo. iij. scz de debis
regulis seruandis in sacramento matrimonij.

Ucatus est Je

v sus z discipuli ei⁹ ad nuptias Job.
ij. z i euāgelio hodierno. **A**dm̄
vt dicit Beda z Rich. aliqz doc. r̄ps dñs volu-
it cum m̄se z discipul⁹ interesse nuptijs vt vicz sa-
cramētū m̄rimoniū zfirmaret i noua lege. Et q̄/
niā m̄l̄i sunt xp̄iani q̄ hūc ordinē z legē m̄rimo-
niū sibi eligūt seruandā in vita. Cōsuetū est autē
singul⁹ in ordine vel religiōe viuētib⁹ ad min⁹ se-
mel vel etiā bis i anno legere regulā suā z expo-
nere vulgarit̄ vt sciāt singl⁹ obseruare. Ita volē-
tib⁹ intrare ordinē matrimonij expedit saltē ho-
die q̄ in anno semel legat euāgelij d̄ nuptijs p̄di-
care de ei⁹ regul⁹ vt q̄ hāc vitā eligūt sibi sciāt sa-
lubriter z sc̄t̄ fm̄ deū in ipsa viuere. Proinde de
m̄rimoniū lege in h̄ fm̄ d̄e tria mysteria notem⁹.

Primū de ei⁹ regularitatē obseruatiōe.

Secūm de ei⁹ castitatē z iugalit̄ offensione.

Tercū de ei⁹ penalicatē multiplici afflictione.

Circa p̄mū de obseruatiōis regularitate Notā/
dū est q̄ hoies i m̄rimonio exites vt saluent de-
bēt sui ordis. s. m̄rimoniū regl̄as diligēt̄ obser-
uare: alioq̄n sunt in statu dānatōis. sicut z q̄cū/
qz religiosus nō seruās p̄cepta sue regule quam
p̄fessus est. Sed q̄ sint regle m̄rimoniū obseruā-
de Aduertēdū q̄ p̄faciliori capta mentis iuxta-
istas l̄ras hui⁹ nois m̄rimoniū possum⁹ regu-
las distinguere decē p̄cipuas cū vltima addita.

In q̄b⁹ p̄sistit salubris obseruatiō m̄rimoniū.

Prima l̄ra est **M** designās p̄mā regulā q̄ ē

Secda a deli⁹ (marital̄ p̄sensus z p̄iunctio.

gnat secundā regulā q̄ est amoris affectio.

Tercia t̄ significat terciā q̄ ē timoris di t̄tio.

Quarta r̄ significat q̄rtā q̄ ē recti finis it̄tio.

Quita i fcat q̄ntā q̄ ē in d̄icti iuris cautio.

Sexta m̄ significat sextā q̄ est mūdiciē z iuga

Septia o significat septimā re (lis zelatio.

gulam que est obediētiē obtempatio.

Octaua n̄ significat octauā que est natoz sa-
lubris educatio.

Nona i significat nonā q̄ est iuramētū ipletio.

Decia u fcat decimā q̄ ē viciōsi vsus vitatio.

Ultia addit̄ final̄ l̄ra m̄ z significat vltimā re-
gulā q̄ est mozt̄ soli⁹ dissolutio. Et sic p̄seq̄mur

B Prima regl̄a ē marital̄ p̄sensus z p̄iunctio

Nā m̄gr̄ in. iij. dif. xxvij. c. j. diffinit sic. M̄rimo-
niū est viri z mulier⁹ cōiunctio marital̄ in l̄giti-
mas p̄sonas indiuiduā vite p̄suetudinē retinēs

Que q̄dē diffinitio fm̄ Ray. z docet̄ intelligit̄ de

p̄iunctiōe anioz in p̄sensu m̄rimonial̄ despōsaj

tionis vel cohabitatiōis. Nā p̄iunctio corp̄al̄ cō-
mixtiōis nō est de necessitate m̄rimoniū nisi q̄n-
tū ad p̄sumādū ip̄m m̄rimoniū. Ideo nō requir̄
p̄iunctio corp̄oz de necessitate sed aioz. Et cū in-
ter Mariā z ioseph fuit m̄te vez et p̄fectū m̄ri-
monij p̄ aioz p̄sensus in maritalē societate nō
in copulā carnalē. qz p̄ p̄sensus cōtrahit̄ sac̄m
m̄rimoniū. vt patet. xxvij. q. ij. Sufficiat. z extra
de spō. c. De frācia. Proinde si q̄s ztraheret m̄ri-
monij int̄itiōe nunq̄s erigēdi debitiū sed castitas
tē seruādi: nō viciaret m̄rimoniū fm̄ docet̄. Sed
si p̄sensus i m̄rimoniū nō inueniat nō est verū
m̄rimoniū. Proinde pueri rōne carētes h̄ est cō-
munit̄ añ. xij. annuz i vir⁹. z. xx. i puell⁹ nō sunt
apti ad ztrahendū. Nec ebri⁹ q̄ int̄actū sūt inebri-
ati q̄ nesciūt qd agāt. sec⁹ si sciūt. Silt̄ nec fatui
q̄diu sunt in amētia vel furia. nisi h̄rent lucida
infualla z sic p̄sentirēt fm̄ rōis vsūm. De his p̄-
dictis extra de despō. ipu. c. Puberes. z. c. p̄rines
bant. Et. xxij. q. ij. Nec furiosus. Un̄ hec p̄ma re-
gula generalis ē q̄ ad debite ztrahēdū m̄rimo-
niū requir̄ q̄ inueniat maritalis p̄sensus exp̄s-
sus sine p̄ vba. p̄cipue autē debet exp̄m p̄ vba d̄
p̄nti. siue etiā p̄ signa exp̄sa in his q̄ loq̄ nō p̄nt.
Et sine cōsensu vero q̄cūqz vba vel signa fianz
etiā si carnal̄ fiat copula: nō est vez m̄rimoniū.
extra de spō. duoz. c. Tuas dudū. Et sic patz q̄
in coactiōe p̄ metū vel minas nisi inueniat vo-
luntari⁹ p̄sensus n̄ fit vez m̄rimoniū. **L** Se-
cunda regula est amoris dilectio. Nā z iuges te-
nent̄ se inuicē amare sic dicit̄ apls ad Eph. v. vbi
trip̄l̄ diligēdū docet̄ marito vrozē. P̄rio em̄ di-
cit̄. Viri diligite vrozēs vsas sic z xps dilexit̄ ec-
clesiā z semetip̄m tradidit̄ p̄ ea vt eam sc̄tificaret
Et sic patet q̄ vir debet vrozē diligere. s. ad salu-
tē aic ei⁹ fm̄ deū z in deū nisi p̄ carnalitatē p̄n-
cipalit̄. Secdo dicit̄. Viri debēt diligere vrozēs su-
as vt corpa sua. Nā vt scribit̄ Mat̄h. xix. iā non
sunt duo sed vna caro. Ideoqz sicut hō suo cor-
pori laborat acq̄rere alimēta z indumta ac q̄qz
necessaria. ita fm̄ decētā stat⁹ debet vrozē p̄uide-
re de necessarijs victualib⁹ z h̄mōi. Tercio ibi/
dē apls dicit̄. Unusq̄sqz vrozē suā sicut semetip̄m
diligat. Sed quō tal̄ dilectio caritatē p̄fecte imple-
at̄ edocet̄ exp̄larit̄ in anulo q̄ z iuges subarran-
tur. Nā p̄mo anul⁹ ille est aureus. in q̄ designat̄
q̄ sic auz excedit̄ alia metalla oia. sic amor viri
ad vrozē debet esse excellēs sup̄ oēs res tpales. z
etiā sup̄ alios amozes. s. z sanguineoz vl pentū.
Ben. ij. Relinq̄t hō patrē z ma. z adhe. vro. sue.
Rich. de media villa dicit̄. Vir vrozē debet plus
diligere q̄ pentes. sed t̄n̄ pentes debet pl⁹ q̄ vro/
rē honorare. z sic vir diligit vrozē sicut seip̄m. qz
z seip̄m hoc mō debet diligere vt p̄dictū est. Se-
cūdo anulus est vnic⁹. q̄ designat̄ q̄ sic se debent
inuicē diligere vt nullus alienū velit zcupisce-
re. iuxta illd̄ Exo. xx. Nō zcupifces vrozēs. primi-
tiū. z cōuerso. Tercio anul⁹ est circular̄ z rotū/
2

dus & designat qd amor iste debet esse intermit-
bilis. sicut figura circularis caret termino. Ideo qz
etia post mortē debet sese inuicē diligere & pur-
gatorio existenti subuenire. Quarto anul⁹ in q̄r-
to digito locat q̄ dicit cordialis digitus. qz dicit
Ihd. xxx. q. v. femine. an fine. In eo digito vena
quedaz sanguinis ad cor vsqz puenit. & in hoc si-
gnificat qd vero corde in amoris & cordia pma-
neat. Unde Eccl. xrv. In tribu beneplacitū ē spi-
ritui meo q̄ sūt. pbata corā deo & hoibz. & cordia
fratru. amor primoz. & vir & mulier bene sibi cō-
sentientes. Sz heu q̄ multi ptra hoc faciūt q̄ i ta-
bernis ritati tandē in domo vxores verberant.

3. **D** Tercia regula timoris dei tenetio: ne scz
mortaliter offendat ptra deū: sz p̄pati p̄ p̄ritio-
nē & p̄fessionē i gratia debet suscipere hoc sacramē-
tū & turpi ac inhonesto mō nō cōmifecant libi-
dine ducti. Un̄ Thob. vi. angel⁹ dixit. In eos q̄
p̄iugia tra suscipiūt vt deū a sua mēte excludat
& suelibidini vacēt sicut equ⁹ & mulus habet su-
per eos demon potestare. tu q̄ cū timore dñi ac-
cipias & ginē amore filioꝝ ducet. Cōtra hanc re-
gulā faciūt heu multi grauissima pctā cōmītē-
do in carnali actu. de q̄bz nō licet loq̄ in p̄dicati-
one p̄pter q̄ & multi dānant: sicut p̄z in exēplo q̄
dā desēpro in hoc sermōe arti. ij. Jē cōtra h̄ctiaz
faciūt q̄ nō timēt cōtra p̄ceptū ecclie clandestina
sponsalia p̄trahere. & p̄tibz interdicitis traducere
solēnter matrimoniū q̄ sūmare. Ista autē tēpo-
ra sūt ab aduētus dñice p̄mavsqz ad epyphanū
am. Jē a septuagesima vsqz octauas pasce. et a
tribz diebz añ ascēsiōne vsqz octauas pentheco-
stes: Nā tales mortaliter peccāt. vt patuit ser. j.

4. **J**hs fratre Ange. **Quarta** regula ē recti finis
intētiō: hoc est vt matrimoniū fiat recte ad illū fi-
nē ad quē institutū est vicz p̄pter plem creandas
ad cultū dei. vel p̄pter solatiū siue adiutoriū vel
p̄pter remediū: vt de his patuit ser. imēdiate p̄ce-
dēt sub lra. **L.** Proinde si q̄s alijs ex causis in-
tēdit p̄trahere matrimoniū vitia: pura si q̄s cō-
trabit nō habēs p̄positū seruādi fidē sz adulterā-
di. sicem p̄trahēs peccat mortaliter: licet teneat
matrimoniu: dū tñ hoc nō deducit in pactū. qz
si deducit in pactū qd scz liceat adulterari vel qd
vxorē p̄stituat nō p̄trabit matrimoniū. extra de
p̄dit. appo. c. fi. Et plura talia p̄transeo cā breui-
tatis. **E** Quinta regula est interdici iur⁹ cau-
tio: hoc est qd p̄tra interdiciū iuris ecclieastici nō
sit illegitima p̄tractio. Sz que sint ista ipedimē-
ta matrimoniū iuridica plite p̄sequūtur docto-
res. sed hic nos breuiter p̄ponam⁹ versus q̄bus
cōphēdunt talia. &. Error p̄ditio voti cognatio
crimē. Culus disparitas vis ordo ligamen bo-
nestas. Si sis affinis: si forte coire neq̄bis. Nec
lociāda verāt: p̄nubia iūcta retractāt. Ecclie veti-
tū necnō tps feriatū. Impediūt fieri p̄mittūt fa-
cta teneri. Ex his patet p̄positū & p̄dicada sūt ne-
cessaria tñmō eoz q̄ notant. **Sexta** regula ē

5. **Sexta** regula est iuramenti imple-
mentum: hoc est qd iuramentū factū in
matrimonio sit iustum & honestum. Et
iustum dicitur quod non sit contra
iustitiam. Et honestum dicitur quod
non sit contra pudicitiam. Et iuramentū
factū in matrimonio est iustum & honestum
quod non sit contra iustitiam & pudicitiam.

mūdicie zelus & mutua monitio. in cui⁹ signus
xps voluit interesse nuptijs in chana qd interp-
tat zelus. Debēt em̄ p̄iuges zelare se mutuo p̄ cō-
tinētia p̄iugali vt coherceant a pctis: alioqn dis-
gri sunt morte: nō solū q̄ faciūt: sed & q̄ cōsentit
Roma. xij. **S** Sed di. Quō vir debet vxorē
male morigeratā zelādo castigare a vitijs. Ad b
Lbrz. sup. Marth. dicit. Tribz mōis debet vx-
or castigari. Primo docēdo fm̄ deū. Scdo si b
non sentit impropano vt hoies erubescat. Si
nec pudorē sentit frequenter p̄fusa tertio fiat illi
qd p̄cipit Salomō di. Cor duꝝ in baculo p̄cu-
te. Nec Lbrz. Deniqz quō vxor virū coherceat
rūdet Aug. li. l. omel. dices qd q̄tuor mōis. Pri-
mo admonēdo. Scdo si nō p̄lit admonitio fa-
ciat duras obiurgatiōes. Tertio si nec hoc va-
let eccliam interpellet plati p̄siliū querēdo mari-
me si pctm̄ sit notoriū. Quarto ad deū recurren-
do & oīones p̄cipue deuotoꝝ petē. Nec Aug⁹.
Unde legit qd quedā mulier virū p̄uersū habēs
ad sanctū franciscū iuit & ipius oratiōe ac meri-
tis vix p̄uerit. **S** Septima regula est obe-
diētē obp̄atio. Nā vtriqz mutuo sibi debēt ad
obediētiam reddēdi debitiū cōiugale post matri-
monij p̄sūmationē. j. Cor. vij. Mulier potesta-
tē sui corpis nō habet sed vir. sicut vir nō habz zc.
P̄cipue autē mulier debet obedire in oībus li-
citis marito: alioqn si p̄tinaciter inobediens sit
mortaliter peccat. iuxta illud Hiero. xxxij. q. v. c
Lū caput mlier⁹ vir sit: caput autē viri xps. Que
cūqz vxor nō subijciat viro eiusdē criminis rea est
cuius & vir si nō subijciat xpo. Ut autē ostēdat cē
subiecta viro: signus est qd habz velare caput: vt
dicit Amb. ibidē. c. Mulier. In signū etiā qd ul-
citer & hūiliter respōdere debēt vtriusqz timētis
eos ligare habet collū cū peplis. Et sic patz. qd si
nolūt subijci faciūt p̄tra di p̄ceptū Gen. ij. Sb
viri potestate eris. **O**ctava regula est natoꝝ
salubris educatio. Unde & matrimoniū noiāt
q̄si matris munū. i. officiu. qz eis ex officio incū-
bit educare plem ad cultū diuinū vt sic impleat
tur numer⁹ filioꝝ dei. i. supne hierusalē matris
nostre. p̄z in Latholicon. **D** Cōtra hanc re-
gulā faciūt heu heu q̄ multi. Primo quidē qui
sterilitatē p̄curāt. Scdo qui natos suos vel alie-
nos suffocāt vel necāt. Lbrz. Nulla est in mun-
do peior bestia q̄ mulier mala q̄ filios necat cū
& perdit foueat que nō pepit: & Lyrū regē p̄saruz
infancē in nemore exposituz canicula & lupa la-
trauit. Tertio qui baptismū natoꝝ negligunt.
Quarto q̄ eos ad salubria nō instruūt. Quinto
q̄ de vitijs illos nō corrigūt. Sexto q̄ mala exē-
pla filijs p̄bent. s. ebrietatis luxurie & hmōi. **S**e-
ptimo qui iniuste possessa eis in hereditatē relin-
quūt. Nā tales omēs spūaliter dānādo necant
natos & se. Quia pctm̄ nō remittit nisi restituat
ablatū: vt ait Aug. xij. q. vi. ca. Si res. & sic pa-
tet regula. **N**ona regula est iuramenti imple-

7.
8.
9.

Domínica prima post octauas epypha.

10.
11.
tio. Nā turauerūt senuicē diligere z mutua fide-
litate seruare tā in p̄speris q̄ etiā in aduersis. z
in quacūq; necessitate vel infirmitate sibijnuicē
subministrare vel subuenire z vsq; ad mortē nū-
q̄ abinuicē separari. Nec ḡ tenent implere. Nam
matrimonio p̄sumato neuter iugū absq; alte-
ri^o p̄sensu p̄t p̄nentiā p̄teriri nec separari. Sec^o
de matrimonio nondū p̄sumato. qz etiā inuito
altero p̄t religionē intrare fm̄ zvilbel. z p̄cord.
doct. Cōtra hāc regulā faciūt q̄yozib; om̄ia ne-
cessaria recludūt z tenēt eas tanq̄ ancillas: cuz
tamē iuxta sua iuramēta deberent eis esse om̄ia
cōia qz vna caro sūt. et mulier facta est de latere
viri tāq; socia z eq̄lis. nō d̄ pede: ne reputaret vt
ancilla. Decima est v̄sus vitiosi vitatio. Nam
iuges debēt carnali copula vti sicut vitia mor-
talia vitēt: alioq̄n dānabiles sūt. Et de hac ma-
teria p̄seq̄mur arti. ij. hui^o ser. 3 Undecima
z vltima est mortis sol^o dissolutio. An̄. j. Cor. j.
vij. Mulier alligata ē legi quāto tpe vir eius vi-
uit. qz si dormierit vir ei^o liberata est a lege. et sic
pater qz q̄s diu alter iugū viuūt null^o p̄t alteri
nubere: s; mortuo altero potest alter nubere cui
vult. S; nota fm̄ doct. in. iij. qz mors ē duplex
Una sp̄ialis qua hō morit mūdo p̄gressuz re-
ligiōis. z p̄ hōi mortē soluit matrimoniu non-
dū p̄sumatū. Un̄ p̄sona q̄ i seculo manet potest
p̄trahere cū alia fm̄ qd̄ dicit Tho. z alij doct. ac
canoniste. extra d̄ p̄uer. iuga. c. Uey. Porro si
matrimoniu carnaliter est p̄sumatū hoc nō sol-
uit p̄ religiōis ingressuz: sic qz p̄sona remanens
possit p̄trahere cū alia: sed debet castitate ser-
uare z ip̄a. z ex ei^o cōsensu tm̄ potuit alter religionē in-
trare z nō sine ei^o p̄sensu z cū licentia plati. s. ep̄i
Alia autē mors ē corporalis. z p̄ hāc oīno soluitur
matrimoniu: ita qz etiā si resuscitaret sicut laza-
rus nō tenet necessario vxorē quā habuit accipe-
nisi velit de nouo cū ea p̄trahere. Nec sufficiat.
O itaq; xp̄iane iugate discite regulā tuā fm̄ oīa
p̄dicta seruare si vis saluari.

R Circa secundū de offēsiōe castitat^{is} cōiu-
galis inquirēdū est quib; mōis offēdit p̄nentiā
vel castitas iugalis irat vt ei^o p̄mū fruct^o amic-
tat^{is} z dānatio incurrat. Ad hoc fm̄ doct. notare
possum^o plures modos offēsiōis. Primo ad
alienū accedēdo qd̄ ē adulteriū z pctm̄ grauissi-
mū q̄ ad penā fm̄ qd̄ dicit Alex. de ales. ij. ij. tra-
ctatu de adulterio. Et ē duplex pctm̄ si accedat
ad alienā iugatā. qz ē ex pte amboz. si ad solu-
tā est simplex. Sec^o fornicario amore p̄riā vxorē
cognoscēdo: hoc est qn̄ eā vellet cognoscere ta-
li affectu qz etiā si nō esset sua legitima vxor ad-
huc vellet cū ea peccare. hoc em̄ est amor carna-
lē p̄ponere amori diuino. z iō mortale ē. rxiij. q.
iij. liberor. Tertio p̄ castitatē iugale mortali^{ter}
peccādo. Nā. j. Thes. iij. Nec evolūtas dei scifi-
catio via vt abstineat^{is} a for. z sciat vnusq; suū
vas. i. cor. p^o possi. in scificationē. s. castitatis. nō i

passiōe desiderij. Lira. i. nō in vehemētia p̄cupi-
scētie venereoz. Un̄ leg. f in vita socior. sc̄i fr̄s
cisci. qz quidā interrogauit sanctū fratē egidiuz
di. Pōt ne aliq; peccare mortaliter cū p̄ria vx-
ore. Et ille ait. Dictu mibi pōt ne q̄s mortaliter
inebriari de vino. p̄rio qd̄ habet in suo cellario
Quo respōdēt qz sic. Sanct^o fratē subiūxit. Sic
z pōt peccare in p̄ria vxore. 1 S; q̄lter qd̄
p̄tra castitatē iugale peccare pōt cū p̄ria vxorē.
de hoc nō licet in p̄dicatiōe loq̄ nisi in genera-
li z cautissime: s; debet remitti ad for. p̄fessiois.
Noc solū ḡ generalit̄ notandū est. qz qui vult ca-
stitatē iugale nō offēdere mortaliter debz ob-
seruare lex. Primo quidē intētiōis animū: h̄ est
vt bona intētiōe cognoscat p̄riā vxorē. s. causa p̄-
lis vel p̄ter debitū vel vitatiōnē fornicatiōis. et
nō sola causa satiātē libidinis. qz hoc pctm̄ ē s;
Alex. z fm̄ canonistas. dicto ca. liberoz. z ca. ori-
go. Sec^o debet obseruare locū sacriū vt non pec-
cet in eo s; ecclia vt cimiterio. etiā cū vxore. Ter-
tio tps phibitū: vt est tps diez festoz. Jē cōmu-
niōis z oīonū teiniorū: qz q̄b; peccat q̄ nō vult
abstinere: licet nō peccat q̄ reddit debitū. Quar-
to debet obseruare infirmitatē feminaz: hoc ē rē
pus mēstrui: qz fm̄ Hero. tūc p̄cepti pueri sūt
leprosi. vel sūt epilentici: ceci. claudi. stulti vl ob-
fessi a demone: vt dicit Bug. z sic patebit pentuz
pctm̄. Quito tps p̄tinū p̄p̄inquū z añ p̄riū ne fiat
s. piculū abozus. Et post p̄riū añ purificationē
ne mulier infirmata in p̄tu graui^o infirmet vel
moria^l Sexto debet obseruare modū ne peccet
innaturali z inhonesto mō. Nā legi^o qz quidam
frater ordinis minoz in oīone rap^o vidit in in-
ferno patrē suū in tormētis maximis cruciari. z
dixit ei. Ut qd̄ infelix pater sic dānatus es cuz vi-
debaris esse deuotus z bon^o in vita tua. R̄ndit
ille. Nec est causa dānatiōis mee. qz cū vxore p̄-
p̄ria. s. matre tua enormia pctā cōmissi turpiter
q̄ nūq; p̄fessus fui p̄ crubescētia. Tādē frater ad-
se reuersus iuit ad matrē z narrās reit̄itatē cog-
uit. O ḡ mali iugati videte qz multi sic dānāt.

M Circa tertiu de punitiōe delinquentiū
a deo nota. qz legi^o multiplici^{ter} puniuisse malos
iugatos. Primo quidē aduersitatū tribulati-
one: vt p̄z de lamech bigamo Ben. iij. Qui pas-
sus est multa p̄ vxores zc. Jēz de dauid cui di-
ctū est. Nō recedet gladi^o de domo tua in semp̄-
ternū eo qz tuler^{is} vxorē Urie. ij. Reg. xij. Sec^o
boni. plis p̄uatiōe. vñ filiū quē Bersabee conce-
perat in adulterio dauid dñs occidit. z in dilu-
uio oēs cuz puulis suis p̄didit hoies p̄pter car-
nalitatē: s; sanctū noe cū filijs z vxorib; sancti cō-
suauit. Tertio puniuit corporali z subitanea mor-
te vt p̄z de dza. ij. Reg. vj. Qui cū regisset arā
dñi mor a deo occisus est. z hoc iō vt quedā glo-
sa dicit qz p̄cedēt nocte p̄p̄riam vxorē impudice
cognouerat. Silr pater de septē vir^{is} Sare subis-
to a demonio suffocatis p̄p̄ libidinosū maritū

monij Tob. vij. Quarto diabolice potestatis p
 missioe: vt patet de eisdē viris Sare. Un̄ z in dy
 lo. Greg. narrat q̄ mulier quedā cognita a suo
 p̄rio marito: cū die sequēti p̄cessioi se ingessisset
 a demone obsessa est. Ultimo punit eterna ma
 ledictioe z dānatioe Deū. xvij. Maledict⁹ qui
 dormit cūz vxore p̄rimi sui. O ḡ mali p̄iuges. o
 carnales viri. o peccatrices mulieres cur non ti
 metis dei sentētia z eternā penā. Agite nūc peni
 tentiā vt habeatis vitā Amen.

De eadē dñica Sermo q̄rtus. s. de sc̄i matri
 monij dignitate z custodia offēsiōis ei⁹.

Rat mater iesu

ibi sc̄z in nuptijs Job. ij. z in euangelio
 N̄ charissimi magna dignitas ma
 trimonij in hoc p̄cipue p̄secrata apparet q̄ vics
 dei fili⁹ noluit carnē sumere ex ḡgine nisi despo
 sata z in matrimonij sacramēto existēte. s̄z in vir
 ginitate p̄manēte i hoc ordine sacramentali vides
 licet matrimonij. Idō q̄z v̄ qdā doctor ait. Ma
 trimonij sacramētū d̄r q̄si palliū b̄tē ḡginitis ma
 rie. q̄z sub desposationis matrimonialis pallio
 occultauit ip̄a ḡgo celestē p̄ceptū xp̄i in vtero ḡ
 gineo vt claret mysteriū incarnationis z n̄ re
 de p̄oīs ip̄i diabolo: sicut restat Orig. Proinde
 br̄a ḡgo vt dignitatē matrimonij nacū filio cō
 secrata z p̄firmata ostēderet in noua lege. volu
 it simul cū iesu z discipulis ei⁹ interesse nuptijs
 sicut patz in euangelio. z miraculū ibi fieri a filio
 impetravit: vt patet p̄sequendo euāgelijū. Itaqz
 de matrimonio in q̄ viuūt plurimi xp̄ianoꝝ tria
 mysteria notem⁹ p̄ hui⁹ sermonis documento.

Primū de ei⁹ dignissima sanctimonia.

Secūdo de prudētissima puidētia.

Tertiū de dānabilissima offēnsa.

Circa p̄mū de dignissima sanctimonia matri
 monij notandū ē q̄ hoies p̄iugati hoc sacramē
 tū debēt maxima diligentia obseruare in sancti
 monia aie z corpis: iuxta dictūz Ap̄li Heb. xij.
 Honorabile cōnubiū in oibz sc̄z fiat z chor⁹ im
 maculat⁹. Fornicatores em̄ z adulteros iudica
 bit de⁹. Nec ibi. Et. i. Thez. iij. Sciat vnusq̄sqz
 suū vas. s. corpis possidere in sanctificatioe z ho
 nore z nō in passiōe desiderij. s. carnalis. z ad id
 inducit multiplex dignitas sanctimoniae q̄ deus
 honorauit matrimonij sacramētū. O Pri
 mo q̄z autor ei⁹ fuit sanctissim⁹. qm̄ ip̄e met de⁹
 hoc sacramētū instituit z ei⁹ ordinē imediate.
 z nō p̄ angelū neqz p̄ hoīem. Proinde valde des
 bent hoies p̄iugati custodire ne trāsgrediant̄ cō
 tra hūc ordinē peccādo. Nā cū alijs ordines insti
 tuti sint ab hoibz sac̄tis vics Augustino. Franci
 sco. Dñico. Basilio zc. Et horū ordinū fies sunt
 culpabiles z dānabiles si trāsgrediunt̄ suas re
 gulas. Sic fori⁹ p̄iugati in respectu quo ad in
 ritutorē grauissime peccant. q̄z fm̄ iura extra d̄

sentē. excō. c. Lū illoꝝ. ḡ. Nos aut̄. Ubi glo. pro
 bar. q̄ ex p̄sona auget crimen sc̄z quando p̄sona
 dignior z eius institutio offēdit. Un̄ z li. ix. c. b̄i
 coz p̄bs dicit. q̄ peius est q̄d q̄z quāto p̄tra me
 lius est. Et q̄z de⁹ imediate nō p̄ aliquā creaturā
 rā creauit euā ex ade costa: vt dicit Aug. z sic ma
 trimoniū instituit. Ergo sc̄z q̄ offēdit imediate
 p̄tra deū peccat. z sic grau⁹ peccat. Secūdo q̄z eti
 am loc⁹ institutiois matrimonij fuit sanctissim⁹
 quoniā ip̄m instituit de⁹ in paradiso nō als. ḡ san
 cte debet seruari. Tertiū q̄z t̄pis status fuit san
 ctissim⁹: eo q̄ in t̄pe status innocētie quādo ad
 huc nullū fuit peccm̄ homis est institutus: Bēn. j.
 Quarto q̄z vtilitatis fruct⁹ est sanctissimus. q̄a
 vt Aug. dicit. matrimonij est institutū vt ipta
 tur numer⁹ electoꝝ. Nā inde ori⁹ sūt z orientur
 om̄es sancti patriarche sc̄z p̄phete: apo stoli: euāg
 geliste: cōfessores: martyres: ḡgines z electi oēs.
 Ideoqz dignuz est vt in sanctitate seruet matri
 moniuz. Quito q̄z saluatus fuit solus ordo iste
 sanctissim⁹. q̄z in diluuiō dū om̄es perirent vir
 gines z vidue z cuncti homies eo q̄ om̄is caro
 corrupat viā suā. tunc saluauit deus matrimo
 niales. s. noe cū vxore ac filios eius tres cū tribz
 vxoribz suis q̄ vics in sanctitate z honore sacra
 mentū hoc seruauerūt. Sexto q̄z modus mira
 culosus p̄firmatiois eius fuit sanctissim⁹. Nā
 ipse dei filius vnacū sanctissima matre ac discip
 pulis voluit interesse nuptijs z sic p̄firmare sc̄z
 matrimonij: p̄mū miraculū ibi faciēdo: ac suā
 gloriā diuinā māifestādo. Qui ḡz matrimonij
 peccat: iniuriā facit xp̄o z matri ei⁹ ac sc̄tis ei⁹.

Septimo q̄z ordinatiois eius ritus fu
 it sanctissimus. Nam vnica feminā vni viro de
 us ordinauit p̄iungendā ab initio quando fecit
 adā z euāz. z tali vinculo sanctitatis cōiūxit vt
 vsqz ad mortē non possunt separi nec aliam ac
 cipere: vt patet p̄ documentū xp̄i Matth. xix. di
 cent. Qd de⁹ p̄iūxit homo nō seper. Nō legitis
 q̄z q̄ fecit homies ab initio masculū z feminā fe
 cit eos. Errant ergo illi qui putāt q̄ si vir nescit
 vsqz ad septē annos an sit mortuus vel nō: eo q̄
 in captiuitate saracenoꝝ vel alibi sit diuiniū cō
 stitutus. Et q̄z ideo post septē annos si nō redie
 rit vxor ei⁹ possit nubere alicui. hoc em̄ falsū est.
 q̄z nunq̄z potest alter coniugū nubere alteri cō
 iugi donec certū nunciū recipiat de morte sui cō
 iugis: vt patet extra de sp̄salibz. ca. In p̄sentia.
 Verūtamē ep̄i in hoc habent iudicare z dispen
 sare vbi licebit. Un̄ p̄pter sanctitatē huius sacra
 menti deus ordinauit vnā vni indissolubiler
 vsqz mortē copulandas. Ultimo q̄z sacramenti
 huius signū vel typus est sanctissim⁹. Nam fm̄
 Fran. Maro. sacramētū matrimonij signifi
 cat plures sanctissimas vniones. Primo vnio
 nē deitatis z humanitatis in christo. q̄z ex amo
 re voluit sibi indissolubiler deitas vnire hūa
 nitatē tanq̄z sponsam. Secūdo vniones ecclesie

Dominica prima post octavas epypha.

despōsate cū xp̄o. Unde Ep̄b. v. Sacramētum
B. s. m̄imonij magnū est in xp̄o z ecclia. Tercio
vnionē aīe xp̄ianep ḡram cū deo vel xp̄o. Unde
ap̄ls. ij. Cho. ij. dicit. Despondi vos vni viro x̄i
gine zc. Et qz significat vnōes tā sc̄tās: idō val/
desctē debz hoc sac̄m seruari. alioqn trāsgredi/
ens peccat z xp̄i sanctā incarnatōem z p̄ seq̄n/
p̄dit merita ei⁹. peccat etiā p̄tra eccliam idēo per
dit p̄cipatōez omnīū orationū z missaz. ac ali
orū bonoz opoz ecclē. Deniqz peccat z aīaz qz p̄
dit ḡram. z sic mortē infert aīe tā culpe q̄s geben
ne. Ro. vj. Stipendia pcti mors. D̄ ḡoēs mali
iugati p̄mescite z agite p̄niam. D̄ oēs carna/
les z luxuriosi q̄ vrozēs p̄prias reliq̄s formida
te dei iudiciū qz p̄det vos. D̄ boni iugati stu/
dete diligētē tale sacramētū custodire. **D**

Circa sc̄dm de prudenti puidētia Notanduz
qz sic docet Ruprus bolkor supli. Sap̄. Acces/
dens vir ad matrimoniu debz prudētē q̄tuor
hec puidere circa vrozē. P̄mo qualit̄ eligēda.
Sc̄do qualit̄ dirigēda. Tercio q̄lit̄ corrigē/
da. Quarto qualit̄ diligēda. P̄mo in q̄s pru/
dētē debz at̄endere v̄l puidere q̄lit̄ sit vroz eligē/
da. qz discrete nō p̄cipitātē ex affectu libidis tā/
tūmodo v̄l voluptatē. Vñ nō debz respicere ad
formā vel sp̄m mulieris. qz vt d̄r Eccl. ix. Prop̄
sp̄m mulieris multi pierūt. Itē nec debz respice
re ad diuitias sed ad bonitatē mox. qz vt d̄r p̄/
uer. xij. Meli⁹ est sedere in angulo domat̄ q̄s cū
muliere litigiosa z rixosa i domo cōuiuij. Et ca.
xviij. Qui inuenit m̄liē bonā. B̄st bñ moxigē/
rata inuenit bonū z bauriet iocunditatez a dño
Prop̄ qd debz tal̄ vir etiā orare deū p̄ se z p̄ ali
os religiosos. qm̄ vt scribit̄ puer. xix. A dño pro
p̄dat vroz prudēs. Vñ Valer⁹ marim⁹ li. vj.
ca. ij. dicit qz vnice filie p̄ Themistoden p̄sule/
bar vroz filia paupi sed moxibz ornato: an locu/
pleti parum p̄baro traderet. Cui is. Malo in/
q̄ virū pecunia indigētē q̄s pecuniā viro egen
tē. Quo dicto monuit. vt genēz poti⁹ q̄s diuitias
generi eligeret. q. d. Vir paup̄ z p̄bz debz labo/
ribz poterit bñ vrozē suā nutrire. s̄z pecuniosus
z imozigerat⁹ etiā habita cito p̄dit. z sic non sibi
nec vrozē potit subuāre. z sic p̄bitas dz potius
aspici tā in eligēda vrozē q̄s i eligēdo viro. **R**

Sed quō B̄ agnosci valeat qz sit bona. De hoc
L̄br̄p̄. sup̄ Mat̄b. dicit. Qui ducere vult vrozē
debz p̄siderare ambos ei⁹ p̄ntes. z si ambo pa/
rētes sūt boni secure accipiat. qz tūc filia bona ē
Nā Mat̄. vij. Arbor bona fruct⁹ bonos facit.
Si autē alter p̄ntū illi⁹ ē bon⁹ alter mal⁹: time
at. Verūcū si p̄ sit bonus z m̄ mala maḡ p̄ues
nit timere. si x̄o ecōuerso mater est bona z puel
le p̄ sit mal⁹ min⁹ p̄uēt formidare qz puelle ma
gis seq̄ cōsueuerūt moxēs mafnos. Si x̄o am̄
bo p̄ntes s̄mali oīno dimittat: qm̄ arbor mas
la nō facit nisi fruct⁹ malos. Mat̄. vij. Et cū vir
sit bonus illa mala v̄l ecōuerso nunq̄ zcordia

erit inf̄ eos. Nāz Ar̄st. j. yconomicoz dicit qz d̄ss/
similiū mox raro sunt amabiles. Et b̄ erit a for
tiori si fuerint dissiles in crate. puta vn⁹ iuuēis:
altera vetula. v̄l diuitijs qz vn⁹ paup̄. v̄l nobi
litate z hm̄oi. Talia em̄ sunt discorde incitame
ta z litis. Vñ nimia iparilitas vitāda ē. sic osten
dit Egidi⁹ roman⁹ li. ij. d̄ regimie p̄n. p. j. Sz
di. nunq̄ pctm̄ mortale ē qz hō eligit pulcrā no
bile diuitē v̄l vetulā vel ecōuerso z hm̄oi. R̄nde
tur fm̄ doc. qz d̄mmodo p̄ncipalz nō intēdāt ta/
les causas sc̄darias sed p̄marias causas ma
trimonij. vīz h̄c plē vel saltē solaciū siue adiu/
torū habere. aut saltē fornicatōem vitare nullā
est pctm̄. Sed si q̄s p̄ncipalit̄ intēdit pulcritu
dinē. p̄ carnalē voluptatē solūmodo vel diuiti/
as p̄ solam auariciā z hm̄oi: peccat qdē. z po
test esse cātus in hm̄oi affect⁹ qz est pctm̄ morta
le. Verūcū si p̄sentit in m̄imoniu z p̄rabūz p̄
x̄ba de p̄nti tenet m̄imoniu. xxxij. q. ij. Solet
q̄ri p̄ Aug. S̄ Sc̄do videndū est q̄lit̄ vroz
sit regēda. Et b̄ docet ap̄ls Col. iij. dices. Viri
diligite vrozēs v̄ias z nolite esse amari ad illas
Ex quo p̄tz qz dirigēda est amicitia z m̄sue
tē. nō in amaritudine x̄boz vel tyrānica austeritate
x̄bez. Jaco. iij. Ubi x̄elus. s̄ra cūdie z p̄ctio ibi
incōstātia z om̄e op⁹ p̄uū. Vñc Eccl. iij. Noli
sicut leo esse i domo tua euerres domesticos tuos
os z opp̄mēs subiectos tibi. Sz quō: ibides ca.
iij. d̄r. fili i m̄suetudine opa tua p̄fice. Z̄ra. id
ē benigno mō. z sic sup̄ hoim̄. s̄. p̄muniū ḡlam
diligentē. z sic p̄tz Tercio q̄lit̄ vroz sit corrigē/
da. s̄. p̄ delictis. Ad qd dicit L̄br̄p̄. qz occulta pec
cata i occulto: z sic nō i publico corā hoibz p̄tem
p̄ribz sunt corrigēda. Occultū em̄ pctm̄ inquit
in publico arguere n̄ ē corrigē s̄z diffamare. Ad
idē Bre. in pasto. dicit qz i archa testamēti vt testa
tur ap̄ls Heb. ix. erāt tabule. s̄. p̄ceptoz z māna
z x̄ga aaron. ad designdū qz in corde correptoz
debz esse p̄ceptois licite intētio cū māna dulcedi
nis. s̄. exhortatōis z cū x̄ga correctōis. Itē Leo
papa. xlv. dist. licet. dicit. qz pl⁹ erga corrigēdos
agat beniuolētia q̄s seueritas. **T** Sz di. nū/
qd peccat marit⁹ x̄berādo vrozē suā. R̄n̄ fm̄
doc. qz si pcutit eā cā correctōis p̄ delictis z mo/
derate nō peccat mortalit̄. qz sup̄ior habz corri/
gere iseriorē. sed vir est caput m̄lieris. j. L̄horin.
ij. qz si maritus ex ira tūmodo vel inuidia z si/
ne causa rōnabili vrozē suaz pcutit q̄nit peccat.
Sic̄ heu multi q̄n̄ offēsi sunt in tabnis vindic
cant se in vrozibz. Quarto q̄lit̄ vroz sit diligen
da. B̄ docet Hiero. xxxij. q. iij. ca. Origo. dices. qz
oīs ardētior amator vrozis sue adulter ē. Glo.
qz tal̄ recedit ab amore dei. Et subdit Hierony.
Sapiēs inq̄ iudicio. s̄. discretōis z honestatis
amat vrozē nō affectu. nō regnat i eo impet⁹ vo
luptatis zc. becc̄ ibi. Sed z vrozēs v̄a suis viri
diligant z par sit inter eos tenent viris. Primo
dilectōem. Sc̄do timorē. ad Ep̄bef. v. Vroz u/
u

meat viri sub. Tertio thori fidē. Nam Roma-
 nij. vocabitur adultera si fuerit cum altero viro
 Quarto tenet obedientie subiectionē. Sen. iij. S
 viri potestate eris. Quico honorē. Epb. v. Mu-
 lieres subdite sint viris sicut dño. Sexto duz vi-
 dent iratos viros suos debet mollem responsi-
 onē. q. Proverb. xv. Mollis respōsio frāgit irā
 sermo aut durus suscitāt rixas. His itaq; con-
 sideratis in vxorib; debet viri illas prudētē di-
 ligere sicut deū discreto amore z honesto. z sic per-
 cipiet coronā vite z fructū z iugij ppetuū. O viri
 o mulieres qui estis boni z iugales gaudere ha-
 beris. q. in societate xpi z beate marie ac sancto-
 rū in celo regnabitis. Propter qd z xps cū ma-
 ria ac discipulis interesse voluit nuptijs. O san-
 cte gines z vidue vos magis gaudere debetis
 ppter pmiū castitatis in futuro habendū. Sed
 quid dicā de malis z iugatis nisi q. eis ve z ppe-
 tua dānatio erit cū diabolo. z de hoc sequēti ar-
 ticulo patebit.

U Circa tertium de dānabili offensa. s. cōtra
 sacramētū matrimonij notandū est. q. licet sa-
 cramētū hoc sit magnū sicut dicit Apł. z stat⁹
 est sit saluific⁹ bene viuētib; in eo. tñ p̄cipue sūt
 septē genera z iugū q. in hoc statu dānant nisi pe-
 nitentiā egerint. put figurat Job. vij. de Sara
 q. tradita fuit septē viris successiue q. omnes a de-
 monio interfecti fuerūt eo q. male se habuerūt i
 matrimonio. Sic septē genera z iugatorū dāna-
 tur. z diaboli potestati ac interficiendūz morte
 eterna in gehēna subiiciunt. Primū genus ē
 intentiōe mala z trahentiū. Nā. ij. lib. sentētiarū
 di. xl. ca. j. magister dicit. z corō. docf. Act⁹ sim-
 pliciter mali sūt q. puerfa fiunt intentiōe. Bern.
 Vitiosa intentiōe vitiosam facit aiām. Un tales q.
 mala intentiōe z traherūt matrimonij debent pe-
 nitere vt dei irā placare possint. Et q̄li intentiōe de
 beat quis z trahere dictū est sermōe. ij. hui⁹ dñi
 ce. Secūdū gen⁹ est psonaz phibitaz in-
 uicē nubentū. vt qñ qñ z trahit matrimonij cū
 z sanguinea vel affinitate z iuncta vel cōpaterni-
 tate. Itē cū eo qui votū castitatis solenne emisit
 vt sūt in ordinib; sacris cōstituti z religiosi. Qui
 autē votū simplex emisit z postea matrimonij
 z trahit. licet tale votū nō dirimat z tractū z con-
 sūmatū matrimonij. tamē debitū carnale talis
 nō pōt exigere licet exactus teneat reddere. z sem-
 per cū dolore. extra. q. clerici vel vouētes plurib;
 capitulis. Itē phibitū est etiā z trahere cū eo cu-
 ius vxor viuūt legitima nec z stat de ei⁹ morte. et
 cōuerso cū ea cū⁹ maritus legitim⁹ viuūt vt su-
 pra tactū est hoc sermōe. Tertij gen⁹ est puz
 necantiū. z hoc siue fiat corpāliter. s. sterilitatē. p
 curādo ppter euitandā penā puz vel fetū iaz cō-
 ceptū p̄mendo. siue fiat spūāliter. s. in aia. qd sic
 plurib; modis put patuit sermōe immediate p̄ce-
 denti. Tales em̄ dānant tāq; adulteri vt ex-
 p̄sse dicit Aug. xxxij. q. ij. Aliqñ. Quartū est iu-

giter ritantiū z iurgiose viuētū. Nā tales quos
 tidie plima pctā dānabilia cōmittūt seiniuce ex
 ira maledicēdo vitupando zc. Cōtra tales Deb.
 xij. Pacem seq̄mini cū oib; z sanctimoniā si-
 ne q. nēo videbit deū zc. Bet. In discordia loc⁹
 ē diaboli. Quicū ē timorē dei in carnali actu
 nō habētū. sic sunt q. cū p̄ijs vxorib; ex ardore
 libidis tactib; adulterinis z enoz mib; ac mōis
 turpib; peccāt. de quib; nec loq. licet ppter horro-
 rem. Et cū Aug⁹. xxxij. q. vij. ca. Adulteri dicit.
 q. qui cū vxore p̄ria vsu innaturali peccat pet⁹
 est z grauius dānat q. si cū aliena peccaret. vel
 si etiā cū p̄ria matre incestū faceret. X Et d
 hoc exemplū li. Apłario. Tho. refert. q. in ciuita-
 te cameracē. vxoratus quidā cū vxore p̄ria il-
 licitis z tractatiōib; z inhonestis modis vtebat.
 Ecce autē quadā nocte cū talia fecisset z coactus
 ad secessū iussit mox soluto ventre in cloacā ei⁹
 viscera natiū descēderūt. z clamans cū reposita
 ref ad lectū publica voce ferebat peccatū suum
 manus quoq; igne quasi infernali vri sentiens
 p̄ nimio cruciatu abscidi fecit. z sic miserabiliter
 in horā dici tertiā cū diabolo expirauit. Ser-
 tū est p̄cepta ecclie z tementiū. scz de abstinēdo
 ab vxore p locū sacri z tēpus debitū scz festoz
 p̄cipuo. vt natalis dñi. resurrectiōis. pentheco-
 stes z hmoi alioz etiā solenniū. Item tpe cōmu-
 nionis z tpe menstruozū ac partuū. Dehis ser-
 monē immediate p̄cedēt. In talib; qualiter qd
 peccat mortaliter vel venialiter ad for. z fessiois
 remittim⁹. Septimū gen⁹ est adulterantiūz
 z cū quacūq; aliena peccantiū. Nā. j. Lor. vij. di-
 cit. Neq; fornicarij. neq; adulteri. neq; molles:
 hoc est in seipis peccātes regnū dei possidebunt
 Sed iuxta hec querit. Unde cōprobaf q.
 matrimonij sacramētū offendere luxuriādo sic
 dānabilissimū z grauiissimū peccatū. Rūdef q.
 hoc cōprobaf p̄mo ex lege phica. Nā hoc natu-
 ra ip̄a ostēdit etiā in brutis z volatilib; ac insen-
 sibilib; quoniā vt dicit phs de aialib;. Elephan-
 tes veneri nō vacāt nisi causa plis. z hoc semel in
 duob; annis. nec mas feminā tangit postq; cō-
 ceperit. Itē Plin⁹ dicit. q. leo adulteriū leone p
 odorē sentit si abluta nō fuerit z ipsam dep̄hen-
 dens punit. Item Bartholome⁹ lib. xij. de pros-
 p̄ietatib; rerū dicit. q. ciconia mas viuēte femi-
 na se cū alia nō sociat. sed femine fidē seruat quo
 ad nidū z generatiōis officiū. Et si quādo adul-
 teriū in femina senserit vltēr⁹ secū nō cohabitāt
 sed rostro eā transuerberat z corāz multitudine
 ciconiarū deplumat z necat. vt dicit li. de natu-
 ris rerū expertū fore. Item de insensibilib; lapi-
 dib; narrat Alber. xij. lib. de mineralib; se exp-
 tum. q. smaragd⁹ luxuriā sustinere nequit. Qui
 dā em̄ rex in anulo ferens in digito smaragduz
 dñi vxorē cognosceret vidit statim post coitū ip-
 sum esse fractū in tres ptes. Idē dicit z d cāpho-
 ra. O gtu hō dilce castitatē seruare. Scdo pbat

Dominica secūda post octauas epypha.

ex lege moysaica que morte damnat adulteros Deut. xxij. et Leuit. xx. Un̄ z dauid punit⁹ fuit mltipliciter a deo p^r adulteriū cū Bersabee. ij. Regl. xij. Tertio pbat ex lege noua tā euāgelica q̄s apostolica. vt patet Math. xij. Dico vobis q̄ dimiserit vxorē meā. Jē Heb. xij. Fornicato res z adulteros iudicabit dñs. Quarto ex lege iuridica que dicit adulteriū esse graui⁹ in^r alia pctā. z hoc q̄stū ad penā. xxxij. q. vij. ca. Quid i oibus. Z Quinto ex lege civilica que adu-teros punitur pena capitis antiq̄rus. L. de adul. l. castitati. Jē Bonifaci⁹ magūtinus eps ad regem anglie scribēs dicit q̄ in antiqua saxonica si aliqua mulier fuerit adulterata tā manu. p^ria strangulata z cremant^r z sup fossam sepulte cor ruptorē cinguloten⁹ suspendūt. vestibus abscis- sis eā flagellant. z caste matrone cū cultris pun- gūt donec interimant. Un̄ si apud paganos sic punit adulteriū quod erit in iudicio diuino. Se- xto ex lege theologica fm quā patet q̄ in adulte- rio multiplex peccatū zcūrrit. z sic multipliciter pun^r in inferno. Primo em̄ ibi est furtū grauis simū. s. p^rone. z latrocinū. vt dicit z vilhel. in sū- ma vicioz. qz cū vir z mulier sint vna caro. q̄ fu- rat^r z rapit psonā alteri⁹ euz se a suo viro aufert alteri in peccatū dando. Secūdo ibi cōmittitur odiū qd suscitāt inter z iuges z inde sequūt mor- tis machinatiōes. z sic homicidiū. Tertio sacri legiū. qz violat eccl^rasticū sacramentū m̄rimoz- nij. Quarto iuramētū fractiō. qz iurauit fidē ser- uare. z sic mendaciū fit. Quinto scandali multi- plicatio. qz confusio fit marito z om̄ibz vtriusqz parētibz z cōsanguineis ac vicinis z alijs ex q̄- bus sequūtur innūerabiles detractiōes z mala zc. Sexto hereditatio furtiua filij illegitimi. a q̄ nō pōt absolui nisi faciat restitutionē. qd facere ē difficilissimū. Ideo vltimo exinde sequit^r despera- tio z unpenitētia z psequēter eterna z multimo- da dānatio. O q̄ miserrimi z infelices pctōres re- dite ad cor. o mali z iugati. o viri. o mulieres v^r dete q̄s grauit^r dānabimini si matrimonij ma- le tenebitis. q̄ penitemini. Ervt deus det gratiaz rogemus dñm zc.

Dñica secūda post octauas Epyphanie Ser- mo p̄mus sup euangelio.

Qm̄ descēdissz

Jesus de mōte secute sūt eū turbe mul- te. Math. viij. z in euāgelio hodie- no. B Lharissimi postq̄ xps dñs ostēdit se esse creatorē oim̄ q̄ mutare pōt creaturas. s. i cō- uersioē aque in vinū. Et p̄ testimoniū dei patris manifestauit se esse filiū dei dicēte deo p̄e in ba- ptismo xpi. Nīcē fili⁹ me⁹ dilect⁹ zc. sicuti audi- stis in p̄cedētibz dñicis. hodie psequēter in euāge- lio ostēdit p̄ duo magna miracula q̄ ip̄e xps de- scēdit de monte. i. de altitudine gl̄ie celestis i val-

lē hui⁹ miserie. z venit saluare gen⁹ humanū ab infirmitatibz spūalibz. hoc est a pctis. In cuius mysteriū cū descēdisset de monte sanauit lepro- sū z paltriciū. sicut dicit euāgelij.

Tertus.
In illo tpe. Cū descēdisset iesus de mōte secu- te sunt eū turbe multe. Et ecce leprosus veniens adorabat eū dicēs. Dñe si vis potes me mūda- re. Et extendēs manū iesus tetigit eū dicēs. Vo- lo: mūdare. Et p̄festim mūdata est lepra e⁹. Et ait illi iesus. Vide nemini dixeris: sed vade offē- de te sacerdotibz z offer mun⁹ qd p̄cepit moyses in testimoniū illis. Cū aut̄ introissz capharnaū accessit ad eū cēturio rogās eum z di. Dñe puer me⁹ iacet in domo paltrici⁹ z male torquet. Et ait illi iesus. Ego veniā z curabo eū. Et rñdens cēturio ait. Dñe nō sū dign⁹ vt intres sub tectū meū: sed tñ dic verbo z sanabit^r puer me⁹. Nā z ego hō sū sub potestate p̄stitut⁹ habens sub me milites. z dico huic vade z vadit: z alio v̄i z ve- nit: z suo meo fac hoc z facit. Zudies autē iesus mirat⁹ est z sequētibz se dixit. Amen dico vobis nō inueni tantā fidē in israel. Dico aut̄ vobis q̄ multi ab oriēte z occidēte venient z recubēt cum abraā isaac z iacob in regno celoꝝ. Filij autē re- gni cūcient in tenebras exteriores ibi erit fletus z stridor dentiu. Et dixit iesus cēturioni. Vade z sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora Math. viij. c. In hoc sacro euange- lio tria p̄cipua p̄teplemur mysteria.

Primū de leprosi mūdatiōe.

Secundū de paltrici curatiōe.

Tertiū de spūali instructiōe.

Circa p̄mū de leprosi hui⁹ mūdatiōe iuxta scriē euāgelij quēstiones occurrūt p̄tractade. Prima quēstio de tpe huius historie. Nā dicit. In illo tē- pore. Duo q̄tē facta est historia hui⁹ euāgelij. Ad hoc rñdēt fm̄ doct. q̄ facta est anno xpi. xij. eodē videlicet anno quo puerit aqua in vinū: tamē in alio mense. qz pueritio aque facta est in ianuario die epyphanie. Sed hec historia facta est in mēse iulio qñ dñs iesus p̄dicauit in mon- te thabor octo beatitudines docē. oēm p̄fectio- nē anno p̄mo. s. p̄dicatiōis sue. Nā fm̄ Augu. et Lbryf. ex quo xps in p̄mo anno q̄ cepit p̄dicare sermonē fecit in mōte de marima z grādi p̄fecti- one sanctitat^r euāgelice. boni autē magistri mos est doctrinā suā facē approbare. Grādia em̄ dī- cere nō est multū. s. grādia facere est magnū. iō cū cōpleuissēt sermonē in mōte. s. thabor mor de- scēdit ad opationē signoz. vt q̄ ostēdit se esse mi- rabile in verbis: mirabilior esset in ope. Un̄ fm̄ Lyrā notādus est. p̄ generali regula q̄ doctrina hūana que nō excedit facultatē intellect^r hūani p̄ rōnes demonstratiuas habet p̄firmari. vt exē- pli grā. Si q̄s apte velit. p̄bare q̄ aia sit multo p̄ciosior corpe habet rōnes. qz corpe habet oīm pulchritudinē z p̄fectionē ac p̄seruationē ab aia. q̄ discēdere corpe mortuū est z fetidū. S. z docti